

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΙΟΤΟ

Και τώρα τι κάνουμε;

Ιδού, λοιπόν, που από τις 16/2 άρχισε η εφαρμογή του περίφημου Πρωτοκόλλου του Κιότο. Βέβαια, μερικά από τα πολυανθρωπότερα (και πολυ-ρυπογόνα) κράτη του πλανήτη μας, όπως οι ΗΠΑ και η Αυστραλία, το σνομπάρισαν. Αλλά η Ελλάδα το ενέκρινε και το προσυπέγραψε.

Τώρα όμως αρχίζουν τα δύσκολα, γιατί θα πρέπει και να το εφαρμόσουμε. Πώς όμως θα μειώσουμε τους ρύπους κατά 8% ως το 2012; Δύσκολο, θα πείτε, αλλά όχι και ακατόρθωτο. Ας το εξετάσουμε: Ως γνωστόν, οι περισσότεροι (αν όχι όλοι) οι ρύποι προέρχονται από την κατανάλωση ενέργειας. Άρα:

Α) Μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να φροντίσουμε να αυξήσουμε την παραγωγή των λεγομένων «ήπιων» μορφών ενέργειας, αυτών που δεν παράγουν ρύπους. Δηλαδή της ηλιακής ενέργειας, της αιολικής, της γεωθερμικής κ.λπ. Ας τις δούμε μία-μία:

1) Όσον αφορά την ηλιακή ενέργεια, το κράτος προ ετών είχε θεσπίσει κάποια φορολογικά κίνητρα για τη διάδοση των ηλιακών θερμοσιφώνων. Μετά, όμως, κακώς, αυτά τα κίνητρα καταργήθηκαν. Μερικοί ίσως δεν γνώριζαν ότι οι ηλιακοί θερμοσίφωνες είναι ευεργετικοί για το περιβάλλον, είναι όμως οικονομικά ασύμφοροι για τον χρήστη.

Έτσι, είναι ανάγκη να επανέλθουν νέα και μάλιστα καλύτερα κίνητρα.

2) Για την εκμετάλλευση της αιολικής ενέργειας, υπάρχουν στην Ελλάδα μερικές ανεμογεννήτριες. Αυτές όμως είναι απελπιστικά λίγες, κυρίως λόγω του μεγάλου αρχικού κόστους, αφού εισάγονται από τη Δανία. Ίσως, η δημιουργία ενός εργοστασίου για την εγχώρια κατασκευή τους, θα ήταν η πιο ενδεδειγμένη λύση.

3) Η εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας βρίσκεται, δυστυχώς, «στα σπάργανα». Και είναι κρίμα, γιατί στην χώρα μας υ-

πάρχουν πολύ μεγάλα περιθώρια για την εφαρμογή της. Μερικές μελέτες υπάρχουν, αλλά, δυστυχώς δεν εφαρμόζονται.

Β) Μεσοπρόθεσμα, αν όχι άμεσα, το κράτος συνέστησε στους πολίτες να μειώσουν, κατά το δυνατόν, την κατανάλωση ενέργειας. Λογικό και αναγκαίο μέτρο, αφού αν καταναλίσκεται λιγότερη ενέργεια θα παράγεται και λιγότερη, οπότε οι ρύποι θα περιορισθούν. Όμως, το κράτος ζητά «θυσίες» από τους πολίτες (γιατί με τη σημερινή γενικευμένη χρήση ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών η μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας εί-

ναι κάτι πολύ δύσκολο -στα πλαίσια μάλιστα του τεχνολογικού πολιτισμού μας και του κλίματος ευμάρειας και καλοπέρασης της εποχής μας, όπου κανείς δεν δέχεται να στερνηθεί εύκολα τίποτε), τη στιγμή που το ίδιο το κράτος δεν δίνει το καλό παράδειγμα, όπως:

Να περιορισθεί ο φωτισμός των δημόσιων γραφείων, τραπεζών, ΔΕΚΟ κ.λπ.

Να περιορισθεί σημαντικά η χρήση κλιματιστικών στους παραπάνω χώρους.

Να καταργηθούν με νόμο οι φωτεινές διαφημίσεις.

Να μειωθεί ο «έξαλλος»

φωτισμός των κεντρικών δρόμων και πλατειών, τη στιγμή που μερικοί μικροί δρόμοι δεν φωτίζονται επαρκώς. Να αυξηθούν δραστικά τα τιμολόγια της ΔΕΗ για μεγάλες καταναλώσεις, κ.λπ.

Εξάλλου, τα παραδείγματα άσκοπης κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος είναι πολλά. Ας αναφερθούμε μόνο σε ένα, ίσως το πιο κραυγαλέο. Πρόκειται για το ΟΑΚΑ, που το βράδυ εξακολουθεί να φωτίζεται με εκατοντάδες φώτα. Και έστω, ας δεχθούμε ότι ο μερικός φωτισμός των κτιρίων είναι αναγκαίος για λόγους ασφαλείας. Για τα πάσης φύσεως δάπεδα, όμως, τι χρειάζεται ο φωτισμός; Φαίνεται πως εξακολουθούμε να ζούμε στην εποχή της χωρίς όρια σπατάλης του καλοκαιριού του 2004, οπότε από 4.500.000 δισ. ευρώ, οι Ολυμπιακοί

μας στοίχισαν 9 δισ.

Για να καταλάβουμε το μέγεθος αυτής της σπατάλης, ας κάνουμε έναν μικρό λογαριασμό, με αυθαίρετους αριθμούς, που βρίσκονται όμως κοντά στην πραγματικότητα. Έστω ότι ένας λαμπτήρας 100 Watt ανάβει επί 12 ώρες κάθε βράδυ (από τις 6 μ.μ. ως τις 6 π.μ.).

Αυτός καταναλώνει 100x12=1.200 Watt ή 1,2 Kilowatt. Αν στα δάπεδα του ΟΑΚΑ υπάρχουν 800 τέτοι-οι λαμπτήρες, η ημερήσια (δηλ. κάθε βράδυ) κατανάλωσή τους είναι 800x1,2=960 kw και σε διμηνιαία βάση (για να συγκρίνουμε με τους οικιακούς λογαριασμούς) 60.000 kw! Και να σκεφθεί κανείς ότι η φοβερή αυτή κατανάλωση είναι εντελώς άχρηστη, ενώ είναι πολύ εύκολο στους αρμόδιους να την καταργήσουν. Γι' αυτό και πρέπει να το κάνουν άμεσα! Τέλος, σαν γενικό συμπέρασμα από τα παραπάνω, προκύπτει πως πρέπει να γίνει περιορισμός της κατανάλωσης της ηλεκτρικής ενέργειας από όλους μας, αν θέλουμε να προστατέψουμε το περιβάλλον. Αλλά για να πεισθεί

ένας ιδιώτης να περικόψει 10 ή 20 kw το δίμηνο, θα πρέπει πρώτα το κράτος να σταματήσει τις τεράστιες σπατάλες, σαν αυτή που αναφέραμε. Διαφορετικά, ας μην περιμένουμε ανταπόκριση του πολίτη.

ΝΙΚΟΣ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ
Πολιτικός Μηχανικός
(Από την «Καθημερινή» - 12/3/05)

Εμείς θα συμφωνήσουμε απόλυτα με το πνεύμα της επιστολής του κ. Δυοβουνιώτη προς την εφημερίδα, αφού είναι επιτακτική ανάγκη ο περιορισμός της άσκοπης κατανάλωσης ενέργειας, προκειμένου να μειωθούν οι βλαπτικοί για το περιβάλλον ρύποι, σύμφωνα και με το Πρωτόκολλο του Κιότο. Βέβαια, ας μην φθάσουμε στο άλλο άκρο, με σκοτεινούς δρόμους και δημόσια κτίρια ή με γραφεία χωρίς κλιματισμό, όπου οι εργαζόμενοι θα ξεπαγιάζουν μέσα στο καταχείμωνο ή θα ιδρωκοπούν το καλοκαίρι. Πάντως, ο περιορισμός, σε δημόσιο και ιδιωτικό επίπεδο, θα βοηθήσει, εκτός από το περιβάλλον και την τσέπη μας...

Τι Μπάρνερντ: Το Κιότο έχει ήδη ξεπερασθεί

Η παλιά διαμάχη για το αν η χρήση ορυκτών καυσίμων ευθύνεται για την υπερθέρμανση του πλανήτη φαίνεται να παίρνει οριστικό τέλος. Το προσφιλές επιχείρημα πρόσφατα αρκετών χωρών για να μην περιορίσουν τις εκπομπές αερίων που ευθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου καταρρίφθηκε μία μόλις ημέρα μετά την έναρξη εφαρμογής του Πρωτοκόλλου του Κιότο (16/2/05). Έρευνα του Ινστιτούτου Ωκεανογραφίας Σκριπς της Καλιφόρνια έδωσε τις πρώτες αδιαμφισβήτητες αποδείξεις ότι η άνοδος της θερμοκρασίας των ωκεανών οφείλεται στην ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ο επικεφαλής της έρευνας Τιμ Μπάρνερντ είναι σαφής: Απαιτούνται πολύ αυστηρότερα μέτρα για να είναι αποτελεσματικό οποιοδήποτε Πρωτόκολλο. Η συνέντευξη του Τιμ Μπάρνερντ στην Χριστίνα Πάντζου δημοσιεύθηκε στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία της 13/3/05.

- Σε τι ακριβώς συνίσταται η έρευνά σας;

- Μελετήσαμε τις θερμοκρασίες που έχουν καταγραφεί στους ωκεανούς τα τελευταία 40 χρόνια και συγκρίναμε τα μοντέλα που επεξεργάστηκαν υπολογιστές και προέβλεπαν πως οι αυξανόμενες ποσότητες αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και φυσικές διεργασίες, όπως η επίδραση της ηλιακής ενέργειας ή της υποθαλάσσιας ηφαιστειακής δραστηριότητας, θα μπορούσαν να αυξήσουν τη θερμοκρασία των ωκεανών. Το αποτέλεσμα ήταν σαφές: πραγματικές θερμοκρασίες των ωκεανών συμπίπτουν με εκείνες του μοντέλου ποσομείωσης

των αερίων του θερμοκηπίου. Είναι πλέον αδιαμφισβήτητο ότι δεν ευθύνεται η φύση, αλλά οι άνθρωποι για την υπερθέρμανση του πλανήτη.

- Μπορείτε να προβλέψετε τις συνέπειες;

- Βρισκόμαστε μπροστά σε πρωτόγνωρες μεταβολές του κλίματος. Η πρώτη και άμεση συνέπεια θα είναι μία σοβαρή κρίση στα αποθέματα νερού. Η ξηρασία και η έλλειψη νερού θα παρατηρηθούν όχι μόνο στις δυτικές ΗΠΑ, αλλά και στις Άνδεις και στην Κίνα, λόγω της επιτάχυνσης της τήξης των πάγων. Αυτό παρατηρείται και στην Αρκτική, όπου ο τεράστιος όγκος των παγωμένων υδάτων που διοχετεύεται στον Βόρειο Ατλαντικό διαταράσσει τη ροή θερμού νερού από τους τροπικούς, με συνέπεια δραματικά ψυχρούς χειμώνες. Ολόκληρα οικοσυστήματα απειλούνται, μαζί και το φυτοπλαγκτόν, η ίδια η βάση της ζωής στους ωκεανούς. Είναι τρομακτικά όλα αυτά.

- Είναι αναστρέψιμες αυτές οι αλλαγές;

- Αυτή τη στιγμή όχι. Γιατί, ακόμη και αν περιορίσουμε των αερίων του θερμοκηπίου στα σημερινά επίπεδα, ο πλανήτης θα συνέχιζε να θερμαίνεται με τον σημερινό ρυθμό για αρκετές δεκαετίες. Επιπλέον, οι κοινωνίες μας στηρίζονται στην κατανάλωση ορυκτών καυσίμων (πετρελαίου) και άνθρακα. Αν δεν υπάρξουν βιώσιμες εναλλακτικές πηγές ενέργειας, θα συνεχίσουμε απλώς να επιτείνουμε το πρόβλημα.

- Θεωρείτε δηλαδή αποτελεσματικό το Κιότο;

- Η μείωση για την οποία μιλάνε δεν πρόκειται να κάνει μεγάλη διαφορά. Απαιτούνται πολύ μεγά-

τεροι περιορισμοί, αυστηρότερα μέτρα και μια γενναία στροφή στις καινοτόμες τεχνολογίες νέων καυσίμων και εναλλακτικών μορφών ενέργειας. Πρέπει, ωστόσο, να χαρακτηρίσουμε ως θετικό το ότι υπάρχει μια προσπάθεια για διεθνή συνεργασία.

- Πιστεύετε ότι τα ευρήματα της έρευνάς σας θα ασκήσουν πίεση στην κυβέρνηση των ΗΠΑ, οι οποίες παράγουν το 25% του συνόλου των αερίων του θερμοκηπίου, ώστε να υπογράψουν το Πρωτόκολλο;

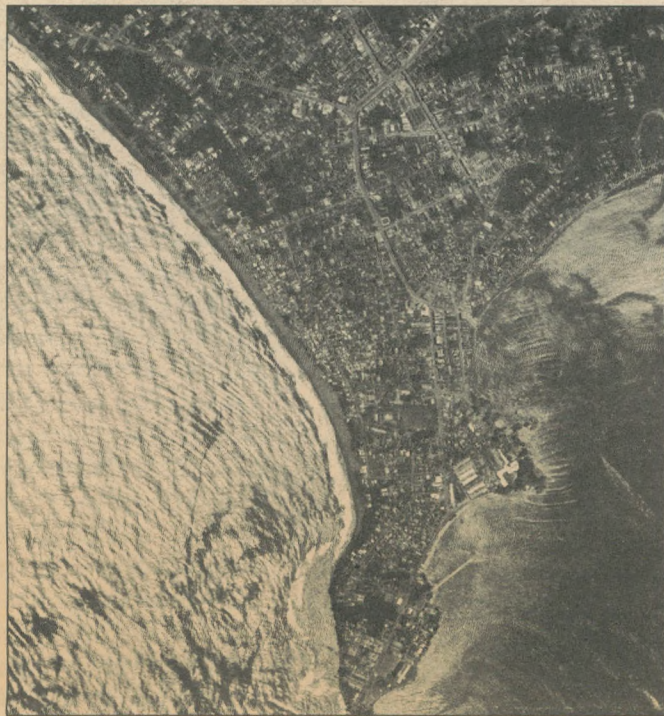
- Αυτό είναι δυσκολότερο να προβλεφθεί και από την ίδια την αλλαγή του κλίματος. Ενημερώνουμε την κυβέρνηση για τα ευρήματά μας, που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι ζωερά. Αλλά υπάρχει έλλειψη πολιτικής βούλησης. Αυτό άλλωστε είναι ένα ακόμη πρόβλημα του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Τι νόημα έχει εάν δεν πρόκειται να λάβουν περιοριστικά μέτρα, όχι μόνον οι ΗΠΑ, αλλά και άλλες χώρες - μεγάλοι παραγωγοί ρύπων, όπως η Κίνα και η Ινδία; Κάποια μέρα θα καταλάβουν ότι όλοι ζούμε στον ίδιο πλανήτη, και όλοι θα αντιμετωπίσουμε τα ίδια περιβαλλοντικά προβλήματα. Ας ελπίσουμε ότι δεν θα είναι αργά...

Ο επιστήμονας κάνει το χρέος του, ενημερώνει, αφυπνίζει, προειδοποιεί, κρούει των κώδωνα του κινδύνου για τις επερχόμενες μη αναστρέψιμες καταστροφές. Ποιος τον ακούει; Κάποιοι πολίτες, κάποιες επίσης οικολογικές οργανώσεις, λιγότεροι πολιτικοί, που γυρίζουν από το άλλο πλευρό. Και η πορεία μας προς το τέλος, δυστυχώς, συνεχίζεται ακάθεκτη, χωρίς να κάνουμε κάτι να την σταματήσουμε...

Σουηδία πενθούσε, ανήμερα την Πρωτοχρονιά, για 3.000 δικοούς της αγνοούμενους πολίτες στις πληγείσες περιοχές -μια χώρα που δεν υποφέρει ούτε από τρομοκρατικές επιθέσεις ούτε από πολέμους- η Αμερική είχε 5.000 νεκρούς ανθρώπους που έκαναν στα νησιά του Ινδικού τις Χριστουγεννιάτικες διακοπές τους, η Γερμανία, επίσης, καθώς και άλλες ευρωπαϊκές χώρες είχαν απώλειες. Όλος ο κόσμος είναι μια γειτονιά, την εποχή της παγκοσμιοποίησης, των ταχύτατων ταξιδιών και των άμεσων επικοινωνιών μέσω κινητών, fax, e-mail και τηλεόρασης. Έτσι και οι κλιματικές αλλαγές και η οικολογική καταστροφή του Ινδικού αφορά ολόκληρο τον πλανήτη, κατά το φαινόμενο της πεταλούδας, που το πέταγμα της γίνεται αισθητό από τη μία γωνιά της γης στην άλλη. Οι κλιματικές αυτές αλλαγές εντείνονται και προκαλούν όλο και πιο ακραία καιρικά φαινόμενα, που θα ενταθούν όσο δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα του φαινομένου του θερμοκηπίου. Το πρωτόκολλο του Κιότο, ένα πολύ μικρό βήμα, πλην όμως αναγκαίο, προς αυτήν την κατεύθυνση, τέθηκε σε εφαρμογή στις 16/2/05, με στόχο κάθε χώρα από αυτές που το έχουν υπογράψει (οι ΗΠΑ, δυστυχώς, δεν είναι μεταξύ αυτών, αν και εκπέμπει το 25% παγκόσμιου ποσοστού διοξειδίου του άνθρακα, είναι δηλαδή η πρώτη ρυπογόνος χώρα) να μειώσει ως το 2012 τους ρύπους που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου κατά 8%.

Οι «Οικολόγοι Πράσινοι» μιλούν για την ανάγκη στροφής προς τις ήπιες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις οποίες η Ελλάδα διαθέτει άφθονες, αλλά δεν τις εκμεταλλεύεται όπως πρέπει και αναδεικνύουν τις ευθύνες των πλουσίων χωρών, υπογραμμίζοντας ότι η άγρια τουριστική εκμετάλλευση, ο σεξουαρισμός σε ορισμένες περιοχές της γης, η παιδική εργασία, η κοινωνική αποσύνθεση και η μετατροπή του παραδοσιακού πολιτισμού σε τουριστική ατραξιόν υποστηρίζονται από την πλούσια Δύση, που εκμεταλλεύεται τις εν λόγω περιοχές. Οι

πλούσιες χώρες (ΗΠΑ, Ιαπωνία) αλλά η Ε.Ε. θα μπορούσαν να έχουν ειδοποιηθεί για το επερχόμενο παλιρροϊκό κύμα. Τώρα, το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι να αναλάβουν τα έξοδα της αντιμετώπισης της καταστροφής και να χρηματοδοτήσουν τη λειτουργία ενός συστήματος προειδοποίησης για τα παλιρροϊκά κύματα

(στην Καραϊβική οι χώρες έχουν τέτοια συστήματα, όπως και η Ιαπωνία). Θα πρέπει επίσης να εξετασθεί το μοντέλο του βιώσιμου τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα. Όσον αφορά την Ελλάδα, οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι τα παλιρροϊκά κύματα δεν είναι άγνωστο φαινόμενο, αφού το 1450 η βόρεια ακτή της Κρήτης καταστράφηκε από τέτοια τεράστια κύματα μετά την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας, οδηγώντας έτσι σε παρακμή το Μινωικό Πολιτισμό, αλλά και πιο πρόσφατα κύματα 25 μέτρων έφθασαν στις Κυκλάδες (Αμοργό), τη Βόρεια Κρήτη και μέχρι το Ισραήλ, το 1950, μετά από μεγάλο σεισμό, ευτυχώς με ελάχιστα ανθρώπινα θύματα. Τι θα γινόταν σήμερα, με δεδομένη την έξαρση της αυθαίρετης δόμησης και την αλόγιστη τουριστική ανάπτυξη στις παραλίες του Αιγαίου και της Κρήτης, είναι ένα ανοικτό ερώτημα για όλους τους αρμοδίους και μη, εάν θέλουμε να μη θρηνήσουμε άδικα θύματα, κατηγορώντας τη φύση για τις δικές μας παραλείψεις και λάθη...

Οι «Οικολόγοι Πράσινοι»

επισημαίνουν τις ευθύνες τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της Ν.Δ. για την κατάσταση που επικρατεί στις ελληνικές ακτές, με τα αυθαίρετα στην παραλία, τον μαζικό τουρισμό, τις προσπάθειες ξεπουλήματος των ελληνικών ακτών σε ιδιώτες για τουριστική «αξιοποίηση» (Αττική, Άγιοι Απόστολοι, Λασιθι Κρήτης κ.λπ.). Πρόκειται, ό-

πως τονίζεται, για μία κοντόφθαλμη πολιτική που εξυπηρετεί το κέρδος λίγων ιδιωτών και αγνοεί τα όρια της φύσης και τις συνέπειες στο οικοσύστημα, μια αδιέξοδη πολιτική εξυπηρέτησης ιδιοτελών συμφερόντων, ενάντι στην οδηγία της ΕΕ για προστασία από τη θαλάσσια ρύπανση, που συνεχίζεται μέσω της εξαγγελίας συνέχισης πώλησης των ακτών μέσω της «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα» ΑΕ, καταλήγουν οι «Οικολόγοι Πράσινοι». Εμείς να προσθέσουμε την αλγεινή εντύπωση που προκάλεσαν οι εικόνες και οι ειδήσεις από τις πληγείσες περιοχές μετά την καταστροφή, όταν ακόμη δεν είχαν περισυλλεγεί καν οι νεκροί και πολλοί Έλληνες και μη συνέχιζαν αμέριμνοι τις διακοπές τους στις διπλανές παραλίες, μην ακούγοντας το θρήνο των συγγενών των νεκρών, μη οσφραινόμενοι και μη βλέποντας το θάνατο μπροστά τους, αφού «είχαν πληρώσει γι' αυτό το ταξίδι, και ήθελαν να μείνουν εκεί ως το τέλος». Μάλιστα, ενώ η Σρι Λάνκα ζήτησε αμέσως βοήθεια από το εξωτερικό, δείχνοντας την πραγματικό

εικόνα της καταστροφής που υπέστη, χώρες όπως η Ινδία και η Ταϊλάνδη, απέρριψαν τις προτάσεις για βοήθεια, θέλοντας να υποβαθμίσουν τις συνέπειες και να μην πλήξουν έτσι τον τουρισμό τους. Μάλιστα, στην Ταϊλάνδη κυκλοφόρησαν καρτ-ποστάλ, ακόμη και μπλουζάκια, με φωτογραφίες των φονικών κυμάτων, που πωλούνται στους τουρίστες ως αναμνηστικά! Το εμπόριο του θανάτου, δηλαδή, σε όλη του τη δόξα: τη στιγμή που η φύση μας προειδοποιεί και μας χτυπά το καμπανάκι, εμείς συνεχίζουμε να τρώμε και να πίνουμε να χτίζουμε, να ψωνίζουμε, όπως λέει το Ευαγγέλιο ή τραγουδώντας όπως στον Τιτανικό πριν από την βύθισή του: «Την οικιών ημών επιμνησθέντων, ημείς άδομεν» - ενώ καίγονται τα σπίτια μας, εμείς τραγουδάμε, όπως θα έλεγαν οι αρχαίοι μας πρόγονοι. Ποια ισχυρή αλογόμυγα μας χρειάζεται, τέλος πάντων για να ξυπνήσει το αναίσθητο δέρμα μας;

Πάντως, το μόνο ελπιδοφόρο στην όλη υπόθεση είναι η άμεση, γενναιόδωρη αυθόρμητη, «και με τα δύο χέρια», βοήθεια του απλού κόσμου, από όλες τις χώρες, που ανάγκασε και τις κυβερνήσεις, που στην αρχή πρόσφεραν αστεία και μηδαμινά ποσά, να ακολουθήσουν τους πολίτες τους, που με καταθέσεις σε τράπεζες και τηλεμαραθώνιους προσέφεραν τεράστια ποσά. Η Ελλάδα βρέθηκε σε μία από τις πρώτες θέσεις της προσφοράς, ανάλογα με τον πληθωρισμό της και αυτό δείχνει ότι δεν έχουν, ευτυχώς, τα πάντα στερέψει μέσα μας. «Το χάσμα που άνοιξε ο σεισμός κι ευθύς «γέμισε άνθρωποι», κατά τον Σολωμό. Ας ελπίσουμε βέβαια όλα αυτά τα ποσά που πρόσφερε από το υστέρημά του ο κάθε πολίτης να πάνε στον προορισμό τους, όπως πρέπει και για τον σκοπό που δόθηκαν. Και η ευχή μας: να μην ξαναζήσουμε ποτέ τέτοια φοβερή καταστροφή, ας συνοδευτεί από το τι μπορούμε να κάνουμε εμείς, για να προστατέψουμε το σπίτι που ζούμε, δηλαδή το περιβάλλον, τη Γη, τον πλανήτη που μας ανήκει, παρ' τις καταστροφές που του προκαλούμε...

Πρωτοβουλίες για το ζυθοποιείο «ΦΙΞ» στη Θεσσαλονίκη

Πρωτοβουλίες για τη διαφύλαξη και την αξιοποίηση του ζυθοποιείου ΦΙΞ, ενός από τα ελάχιστα εναπομείναντα μνημεία της βιομηχανικής κληρονομιάς που διασώζει η Θεσσαλονίκη, αναλαμβάνουν φορείς της πόλης, 10 χρόνια μετά τον χαρακτηρισμό του ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου. Η περιπέτεια του ιστορικού συγκροτήματος με τον μερικό αποχαρκτηρισμό από το υπουργείο Πολιτισμού το 1993 έληξε πρόσφατα, με την τελική ακύρωση της τελευταίας απόφασης από το Συμβούλιο της Επικρατείας - το τελευταίο καταφύγιο, όπως φαίνεται, όχι μόνο για όσους σέβονται το περιβάλλον και προσπαθούν να το διαφυλάξουν από αυθαιρεσίες, αλλά και για όσους προσπαθούν να διαφυλάξουν την ιδιαίτερη πολιτιστική και ιστορική παράδοση κάθε περιοχής. Ωστόσο, η «Κίνηση Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό», που προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, δεν εφησυχάζει με αυτήν τη δικαστική απόφαση. Τα μέλη της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, διαπιστώνοντας τη σταδιακή εγκατάλειψη και την καταστροφή του μνημείου, ξεκινούν έναν νέο αγώνα για την πολιτιστική αξιοποίησή του. Ταυτόχρονα, το ΤΕΕ/ΤΚΜ, αναγνωρίζοντας την σημασία του διατηρητέου βιομηχανικού συγκροτήματος, επιχειρεί να συμβάλει στην διαφύλαξή του. «Ο κίνδυνος να ρημάξουν και να φθαρούν ή να καταστραφούν ιστορικά μνημεία και κτίρια, καθώς και μηχανήματα - δείγματα της βιομηχανικής ιστορίας - είναι άμεσος. Οι ιδιοκτήτες του είναι αδύνατον να αναλάβουν το δυσβάστακτο κόστος της διατήρησης», επισημαίνει ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Αντώνης Μανιτάκης, στην προσπάθεια της Κίνησης των Πολιτών να ευαισθητοποιήσουν τον Δήμο ή το Δημόσιο για την εξαγορά του συγκροτήματος. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, από την πλευρά του, μέσω της ημερίδας με θέμα «ΦΙΞ - Η διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς», που διοργάνωσε στις 26/2/05 στο «Ολύμπιον», ενημέρωσε τους πολίτες και τους φορείς της πόλης για την ιστορική αξία του κτιρίου. Το συγκρότημα, έκτασης 25,5 στρεμμάτων κτίσθηκε πριν από έναν αιώνα στην πρώτη βιομηχανική ζώνη, μεταξύ του λιμανιού και της σιδηροδρομικής γραμμής και διασώζει τόσο τα κτίρια όσο και τον μηχανολογικό του εξοπλισμό - είναι λοιπόν ένα «ζωντανό μουσείο», δείγμα της βιομηχανικής ιστορίας της Θεσσαλονίκης.

Ασυνεννοησία για «ΦΙΕ» Θεσσαλονίκης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Του ΣΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

Το θυμάστε το παλιό ζυθοποιείο «ΦΙΕ» στη Θεσσαλονίκη; Ε, δεν θα το ξαναδαείτε! Και πώς να το ξαναδαείτε, όταν οι φορείς της πόλης δεν μπορούν να καταλήξουν σε μια εφικτή, άμεση συγκεκριμένη πρόταση; Εκπρόσωπο τουλάχιστον έξι φορέων συζητούσαν επί περίπου έξι ώρες, το περασμένο Σάββατο, για το μέλλον του «ΦΙΕ». Πού κατέληξαν; Να γίνει ένα Μάστερ Πλαν (σ.σ. από κάτι τέτοια κοντεύουμε να χάσουμε τη λίμνη Κορώνεια), μία επιτροπή και, τέλος, ένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός. Το σίγουρο είναι, και όλοι συμφωνούν σ' αυτό, ότι είναι ανέφικτο να βρει λεφτά το Δημόσιο για να απαλλοτριώσει το συγκρότημα. Το «ΦΙΕ», για το οποίο όλοι ανεξαιρέτως αγωνιούν, ρημάζει από το πέρασμα του χρόνου. Και η πρόταση στην οποία κατέληξαν οι φορείς της πόλης, δεν αφορά το άμεσο μέλλον. Μην ξεχνάμε ότι, όταν μιλάμε για το «ΦΙΕ» της Θεσσαλονίκης, δεν μιλάμε για πέντε - έξι κτίρια. Μιλάμε για ένα βιομηχανικό συγκρότημα που αποτελείται από 25 κτίρια! Η προχθεσινή ημερίδα ήταν μια ευκαιρία να γίνει μια πρόταση. Και ήταν ευκαιρία, γιατί η τελευταία απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας να δεχτεί την αρχική κήρυξη του συγκροτήματος ως διατηρητέου, με την προστασία δηλαδή και του μηχανολογικού εξοπλισμού, έδινε τέλος στις κόντρες των τελευταίων ετών.

Την ημερίδα διοργάνωσε το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ/ΤΚΜ). Συμμετείχαν εκπρόσωποι της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, του υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης, του Δήμου Θεσσαλονίκης, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων και του Οργανισμού Ρυθμιστικού, αλλά και οι ιδιοκτήτες. Ήταν εκεί φυσικά και ο νομάρχης Θεσσαλονίκης Παναγιώτης Ψωμάδης, ο οποίος πρότεινε να δοθεί το «ΦΙΕ» στη Νομαρχία. Κι μετά έφυγε.

Σε αδιέξοδο η ημερίδα - απών ο Τατούλης

Οι ιδιοκτήτες βρέθηκαν σε έναν λάκκο λεόντων, παρά το ότι προσκλήθηκαν στην ημερίδα και εμφανίστηκαν να πουν την άποψή τους. Όλοι τους κατηγορήσαν για τις φθορές και τις καταστροφές στο «ΦΙΕ», για τις οποίες ίσως να φέρουν μέρος της ευθύνης. Πριν από περίπου 15 χρόνια οι ιδιοκτήτες απέκτησαν το «ΦΙΕ» σε πλειστηριασμό της Εθνικής Τράπεζας, στον οποίο κανείς δεν τους εμπόδισε να συμμετάσχουν, να καταβάλουν τα ωραία τους χρήματα και να αγοράσουν το συγκρότημα για να το εκμεταλλευτούν. Μετά έπεσαν όλοι πάνω τους για να τους εμποδίσουν να εκμεταλλευτούν την επένδυσή τους, ενώ κανείς, ούτε το ΥΠΠΟ, ούτε η Νομαρχία, ούτε ο δήμος, ούτε άλλος φορέας, βοήθησε να αποφευχθούν οι φθορές και οι ζημιές. Δεν μπορούν να το εκμεταλλευτούν, αλλά τους φορτώνουν την ευθύνη και το κόστος της φύλαξης.

Οι φορείς που συμμετείχαν στην ημερίδα συμφώνησαν:

- Στην ανάγκη εκπόνησης ενός Μάστερ Πλαν για την ευρύτερη περιοχή του «ΦΙΕ» και την ανάγκη ορισμού μιας ζώνης προστασίας, η οποία θα προσδιορίσει τους όρους δόμησης και χρήσης.
- Να συσταθεί μία επιτροπή που στόχο θα έχει τη σύνταξη των προδιαγραφών, βάσει των οποίων θα μπορέσει η ιδιωτική πρωτοβουλία (σ.σ. οι ιδιοκτήτες) να αξιοποιήσει το συγκρότημα.
- Θα ακολουθήσει η προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού ιδεών, με τεχνοοικονομικά στοιχεία, για το πώς θα πάρουν όλα αυτά σάρκα και οστά.

Αντιπαράθεση για το ΦΙΕ

Έχει χαρακτηριστεί μνημείο. Το μέλλον του ιστορικού βιομηχανικού συγκροτήματος απασχολεί εκ νέου την πόλη. Η έναρξη του διαλόγου έγινε με ημερίδα του ΤΕΕ/ΤΚΜ

(© ΤΟΥ ΦΩΤΗ ΚΟΥΤΣΑΜΠΑΡΗ)

Δημόσια συζήτηση για την τύχη του βιομηχανικού συγκροτήματος ΦΙΕ άνοιξε εκ νέου, η τελευταία απόφαση του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία το συγκρότημα χαρακτηρίζεται μνημείο - μαρτυρία βιομηχανικού πολιτισμού. Η αξιοποίηση του συγκροτήματος, πέρα από τα περιθώρια που θέτει ο νόμος για τα μνημεία, εξαρτάται και από τη βούληση των ιδιωτών, στην κυριότητα των οποίων ανήκει το σύνολο των κτιρίων. Έτσι η δημόσια συζήτηση που άνοιξε αναζητά διέξοδο για τη χρήση του ΦΙΕ σε δύο κατευθύνσεις. Στην πρώτη εξετάζεται το ενδεχόμενο να διατηρηθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς με παράλληλη αξιοποίηση του μνημείου και στη δεύτερη προτείνεται η εξαγορά του ΦΙΕ από το κράτος και η χρήση του ως πολιτιστικό και συνεδριακό κέντρο, μουσείο.

Η ΕΡΕΥΝΑ

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα έρευνας επιτροπής του ΤΕΕ/ΤΚΜ, που παρουσιάστηκε σε ημερίδα που έγινε χτες στη Θεσσαλονίκη με θέμα την αξιολόγηση του διατηρητέου συγκροτήματος ΦΙΕ, "η αναβίωση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων θα πρέπει να αναζητηθεί έπειτα από συσχέτιση των ιστορικών εγκαταστάσεων με αναπτυξιακές δραστηριότητες".

"Οι προτεινόμενες χρήσεις θα πρέπει να έχουν πολυλειτουργικό χαρακτήρα και να απευθύνονται με δυναμικό τρόπο στην πόλη, ώστε να γίνει δυνατή η επανοικειοποίηση του μνημειακού συνό-

Πρόταση

Η μοναδική ρεαλιστική λύση, έστω κι αν φαίνεται ουτοπία, είναι η άμεση εξαγορά του συγκροτήματος, είτε από το δημόσιο είτε από το δήμο

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

πρόεδρος της Ένωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό

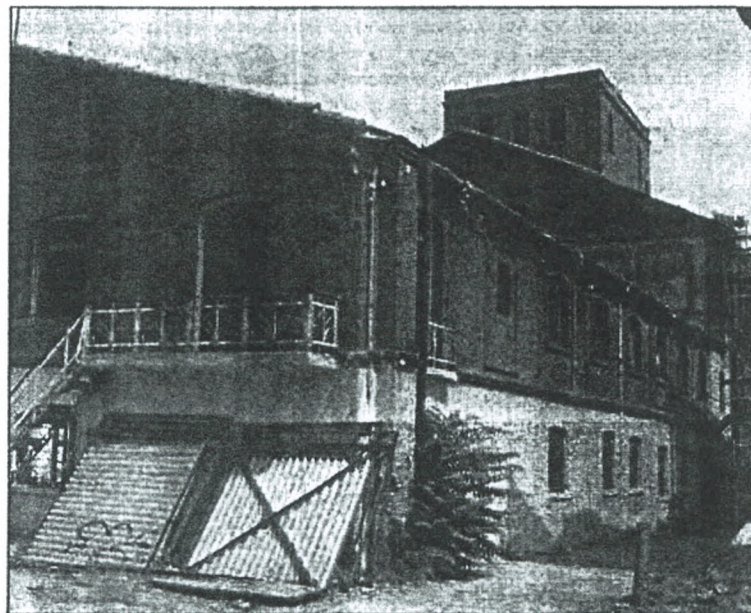
Συμπέρασμα

Οι προτεινόμενες χρήσεις θα πρέπει να έχουν πολυλειτουργικό χαρακτήρα και να απευθύνονται με δυναμικό τρόπο στην πόλη

ΘΑΛΑΑ ΣΤΡΑΣΙΑΣ ΤΕΕ/ΤΚΜ

λου από τους πολίτες. Εφόσον δεν είναι δυνατή η απαλλοτρίωση του συγκροτήματος, θα πρέπει άμεσα οι φορείς της πόλης να συμφωνήσουν σε ένα σενάριο διαχείρισης του ιστορικού βιομηχανικού συγκροτήματος, το οποίο θα αποτελέσει τη βάση πάνω στην οποία θα αναπτυχθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία", υπογραμμίζει η ομάδα.

"Το ΤΕΕ/ΤΚΜ καταθέτει πρόταση για αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, ώστε να γίνει ένας οικονομικά βιώσιμος σχεδιασμός, με προγραμματικές δεσμεύσεις για όλους τους φορείς. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ

Με επιστολές, που θα απευθύνει προς τον υπουργό Πολιτισμού και το δήμαρχο Θεσσαλονίκης, η Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό θα προτείνει την εξαγορά του συγκροτήματος.

αναλαμβάνει πρωτοβουλία υιοθέτησης του χώρου. Πρέπει να επεξεργαστούμε ένα master plan συνολικά για όλη την περιοχή που περιλαμβάνει ιστορικές εγκαταστάσεις" αναφέρει στη "ΜΙΚ" η αρχιτέκτων Βιβιάννα Μεταλλινού.

ΕΞΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ

"Η μοναδική ρεαλιστική λύση, έστω κι αν φαίνεται ουτοπία, είναι η άμεση εξαγορά του συγκροτήματος, είτε από το δημόσιο είτε από το δήμο", υποστηρίζει ο καθηγητής του ΑΠΘ Αντώνης Μανιτάκης, πρόεδρος της Ένωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό. "Είναι άσκοπο να ξεκινήσουμε πάλι από την αρχή το διάλογο, για να βρούμε λύση που να είναι αφενός συμβατή με το νόμο, να ικανοποιεί αφεντέρου τους ιδιοκτήτες του συγκροτήματος. Είναι θεμιτό βέβαια οι ιδιοκτήτες να υπολογίζουν σε μία υπεραξία του ακινήτου, όταν το απέκτησαν και να θέλουν να το εκμεταλλευτούν σαν εμπορικό κέντρο. Δεν είναι δυνατόν όμως, από τη μια, η πολιτεία να διατηρεί το συγκρότημά σας

ως μνημείο και από την άλλη να ικανοποιεί κάθε χρήση ο ιδιοκτήτης. Έτσι, η μόνη λύση είναι η εξαγορά", τονίζει ο κ. Μανιτάκης.

"Μετά την απόφαση του ΣτΕ, η τιμή του ακινήτου θα μειωθεί. Μπορεί λοιπόν να έρθει ένας φορέας, δημοτικός ή δημόσιος, κατά την άποψή μας ο δήμος, να αγοράσει το συγκρότημα και να κάνει χρήση στη συνέχεια του δημόσιου κτήματος. Να διατηρηθεί το μνημείο και να γίνουν άλλες συμβατές χρήσεις. Μπορεί να γίνει πολιτιστικό κέντρο, συνεδριακό κέντρο, μουσείο. Επίσης, τα δύο κτίρια που δεν είναι διατηρητέα και σήμερα λειτουργούν ως κέντρα διασκέδασης μπορεί και αυτά να αξιοποιηθούν από το δήμο ή το δημόσιο και το ΦΙΧ να μην είναι μόνο ένα μνημείο", λέει ο ίδιος.

Η Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό θα απευθύνει επιστολές στον υπουργό Πολιτισμού και στο δήμαρχο Θεσσαλονίκης, προτείνοντας την εξαγορά του ΦΙΕ, ενώ ήδη έχει ενημερώσει τις δημοτικές παρατάξεις για τις θέσεις της.

Διατηρητέο

Η απόφαση του ΣτΕ, που προέκυψε έπειτα από προσφυγή της Ένωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό και της Ελληνικής Εταιρείας για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, ακυρώνει προεδρικό διάταγμα του υπουργείου Πολιτισμού (Απρίλιος 2003) με το οποίο είχαν αποχαρακτηριστεί το εσωτερικό 12 κτιρίων και δύο κτίρια του συγκροτήματος. Ο πρώτος χαρακτηρισμός του ΦΙΕ ως διατηρητέου συγκροτήματος έγινε το 1994 με προεδρικό διάταγμα.

«Οχι» του ΣτΕ στην οικιστική εκμετάλλευση

«Κόκκινο» σε οικιστική εκμετάλλευση του συγκροτήματος ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη δείχνει η απόφαση που εξέδωσε το Συμβούλιο της Επικρατείας και η οποία ακύρωσε προηγούμενη απόφαση του τ. υπουργού Πολιτισμού – από τον Απρίλιο του 2003 – που επέβαλε το μερικό αποχαρακτηρισμό κτιρίων και του οικοπεδικού χώρου. Η αίτηση ακύρωσης διαμορφώθηκε από την Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό.

Την προσυπέγραψε και η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Το συγκρότημα ΦΙΞ προστατεύεται ως μοναδικό μνημείο της βιομηχανικής κληρονομιάς της πόλης. Αντιμετωπίζεται ως ενιαίο συγκρότημα. Παρά τις βλάβες, τις φθορές και τις κλοπές, διατηρεί την αξία του.

Οι ιδιοκτήτες δεν μπορούν να οικοδομήσουν νέα κτίρια ή ν' ανοικοδομήσουν τα παλαιά διατηρώντας απλώς τα «κελύφη». Η Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης για το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό θεωρεί ως... μονόδρομο στην αξιοποίηση του συγκροτήματος, την εξαγορά από το Ελληνικό Δημόσιο μεγάλου τμήματος και τη μετατροπή του σε χώρο με δημόσιο χαρακτήρα: Κέντρο Πολιτισμού και Αναψυχής, Δημαρχείο – Συνεδριακό Κέντρο ή ό,τι άλλο κριθεί συμβατό από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

«Όχι» του ΣτΕ στην αλλοίωση του Φιξ Θεσσαλονίκης

ΤΗΝ απόφαση του υπουργού Πολιτισμού με την οποία κηρύχθηκε διατηρητέο μόνον το κέλυφος τμήματος του συγκροτήματος ΦΙΞ Θεσσαλονίκης, ενώ αποχαράκτησε το εσωτερικό 12 κτιρίων, ολόκληρα άλλα δύο κτήρια και αποδέσμευσε τον περιβάλλοντα χώρο, ακύρωσε το Συμβούλιο Επικρατείας. Με την ίδια αυτή απόφαση του ΥΠΠΟ και παρά το ότι, προς συμπλήρωση της απόφασης του 1994, είχε ζητηθεί από την αρμόδια 4η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων ο χαρακτηρισμός τους, δεν χαρακτηρίστηκαν διατηρητέα οκτώ άλλα κτήρια του συγκροτήματος, ενώ ανακλήθηκε τμήμα της απόφασης του 1994 για τον χαρακτηρισμό εννέα άλλων κτιρίων.

Στην απόφαση του ΣτΕ επισημαίνεται ότι εμπεριστατωμένα η 4η ΕΝΜ είχε καταγραφεί κλοπές και βανδαλισμούς σε πολλά κτήρια, ενώ λανθασμένα είχε εκληφθεί ότι σε ορισμένα έλειπε ο μηχανολογικός τους εξοπλισμός. Το ΣτΕ συμπεραίνει ότι αποχαράκτικαν κτήρια χωρίς να έχει διαπιστωθεί πλάνη περί τα πράγματα στην απόφαση του 1994, αφού μάλιστα σε πολλά κτήρια ο μηχανολογικός εξοπλισμός εξακολουθούσε να υπάρχει το 1994. Κατά συνέπεια, συνεχίζει το δικαστήριο, η απόφαση του υπουργού Πολιτισμού του 2003 δεν έχει νόμιμο έρεισμα, γι' αυτό και την ακυρώνει στο σύνολό της, κάνοντας δεκτή την αίτηση ακυρώσεως που είχε κατατεθεί το 2003 από την Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης. Με αφορμή την απόφαση του ΣτΕ η Ελληνική Εταιρεία υπογραμμίζει ότι «τώρα θα πρέπει να αναληφθεί από όλους τους αρμόδιους φορείς σοβαρή προσπάθεια, ώστε το μοναδικό στην Ελλάδα αυτό βιομηχανικό συγκρότημα να βρει έναν νέο προορισμό σύμφωνο με την αρχιτεκτονική του αξία και είναι έτοιμη να συμβάλλει με όλες τις δυνάμεις της προς τον σκοπό αυτό».

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΣΤΟ «ΦΙΞ»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Καμία ενέργεια δεν μπορεί να γίνει στο εσωτερικό των κτιρίων του παλιού βιομηχανικού συγκροτήματος του «ΦΙΞ» στη Θεσσαλονίκη. Αυτό αποφάσισε χθες το Συμβούλιο της Επικρατείας, αποδεχόμενο αίτηση ακύρωσης που είχαν καταθέσει το 2003 η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και η Ένωση Πολιτών Θεσσαλονίκης. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της εταιρείας, οι δύο φορείς είχαν ζητήσει την ακύρωση-απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού στις 7/4/2003, με την οποία κηρύχθηκαν διατηρητέα κτήρια του συγκροτήματος «ΦΙΞ», αλλά αποχαράκτικε το εσωτερικό 12 κτιρίων, δύο ακόμη κτήρια, ενώ αποδέσμευσε και τον χώρο που τα περιβάλλει.

Σ.Α.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ ΦΙΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
20/1/2005, ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, σελ. 33

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Απόφαση σωτηρίας του ΦΙΕ Θεσσαλονίκης

«Ο» χν» στην αλλοίωση του συγκροτήματος ΦΙΕ της Θεσσαλονίκης εί-
πε το Συμβούλιο της Επικρατείας.
Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την απόφαση του ΣτΕ που μόλις δημοσιεύτηκε, ακυρώθηκε απόφαση του υπουργού Πολιτισμού της 7/4/2003 με την οποία το υπουργείο ακολουθούσε μεν τυπικά την κήρυξη του συγκροτήματος ΦΙΕ Θεσσαλονίκης ως διατηρητέου, όπως αρχικά είχε γίνει με ελλείψεις και το 1994, αλλά αποχα-
κτήρισε το εσωτερικό 12 κτιρίων, επίσης ολόκληρα άλλα δύο κτίρια, ενώ αποδέ-

σμευσε και τον χώρο που τα περιβάλλει.

Σύμφωνα με την ίδια απόφαση του ΣτΕ, εμπεριστατωμένα η 4η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων είχε καταγράψει κλοπές και βανδαλισμούς σε πολλά κτίρια, ενώ λανθασμένα είχε εκληφθεί ότι σε ορισμένα έλειπε ο μηχανολογικός τους εξοπλισμός.

Η αίτηση ακυρώσεως είχε κατατεθεί το 2003 από την Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την Ενω-
ση Πολιτών Θεσσαλονίκης.

ΕΥΤΥΧΩΣ ΑΚΥΡΩΘΗΚΕ

6/2/2005, ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ (ΡΙΖΟΣ), σελ. 14

Ευτυχώς, ακυρώθηκε

ΔΥΟ ΜΟΛΙΣ χρόνια διήρκεσε ο απο-
χαρακτηρισμός από το υπουργείο Πολιτι-
σμού δώδεκα κτισμάτων του βιομηχανι-
κού ιστορικού συγκροτήματος του «ΦΙΕ»
στη Θεσσαλονίκη. Προς ανακούφιση της
Ενωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης, του Τε-
χνικού Επιμελητηρίου, οικολόγων αλλά
και πολλών υγιώς σκεπτόμενων πολιτών,
το ΣτΕ ακυρώνει την προηγούμενη από-
φαση, χαρακτηρίζοντας τους χώρους δια-
τηρητέους, άρα μη εκμεταλλεύσιμους.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ, αυτά τα δύο χρό-
νια που αδρανούσε το θέμα, πολλά ιστο-
ρικά αντικείμενα του συγκροτήματος εκ-
ποιήθηκαν όσο - όσο σηματοδοτώντας
το άδοξο τέλος της μακράς ιστορικής
πορείας του θρυλικού χώρου. Και το δυ-
στύχημα είναι ότι, βάσει της απόφασης,
ό,τι καταστράφηκε ή εκποιάθηκε δεν γυ-
ρίζει πίσω. -Ανόητες πράξεις ανόητων
ανθρώπων...

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΤΕ ΣΩΖΕΙ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ

23/1/2005, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, σελ. 27

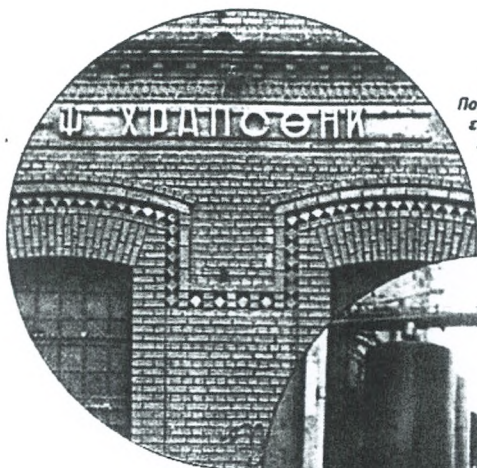
ΦΙΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Απόφαση ΣτΕ σώζει διατηρητέο

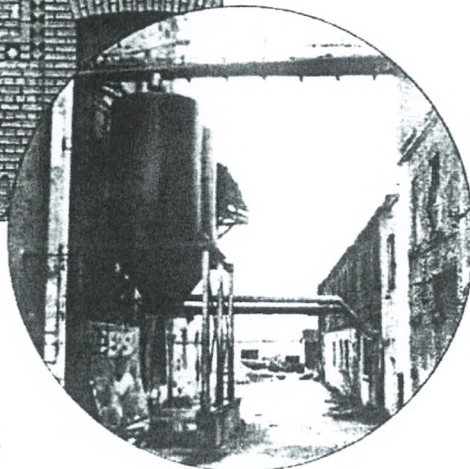
Σημαντική επιτυχία για όσους αγωνίζονται για την προστα-
σία της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αποτε-
λεί η πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας,
με την οποία ακυρώνεται απόφαση του υπουργείου Πολιτι-
σμού, που άφηνε απροσάτευτο μεγάλο μέρος των κτιρίων
και του περιβάλλοντος χώρου του συγκροτήματος του ΦΙΕ
Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα, το ΥΠΠΟ αποχαράκτηρισε
από διατηρητέα το εσωτερικό 12 κτιρίων, καθώς και δύο
κτίρια εξ ολοκλήρου! Η προσφυγή στο ΣτΕ είχε κατατεθεί
το 2003 από την Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του
Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την
Ενωση Πολιτών Θεσσαλονίκης. Η Ελλην. Εταιρεία, σε ανα-
κοίνωσή της, τονίζει ότι τώρα «πρέπει το μοναδικό στην
Ελλάδα βιομηχανικό συγκρότημα να βρει ένα νέο προορι-
σμό».

ΕΣΤΩ και καθυστερημένα, τελικά η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για το βιομηχανικό ιστορικό συγκρότημα του «ΦΙΕ» στη Θεσσαλονίκη ελήφθη και δικαιώνει όσους θεωρούσαν και θεωρούν πως η διατήρηση του μνημείου είναι συμφασμένη με την ιστορία της Θεσσαλονίκης και πρέπει να αποτελέσει πρώτο μέλημα Πολιτείας και φορέων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και ανάδειξη του χώρου. Η προσφυγή της Ένωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης στο ΣΤΕ οδήγησε στην έκδοση ακυρωτικής απόφασης ενάντια στον αποχαρκτηρισμό του μεγαλύτερου μέρους του «ΦΙΕ» από το υπουργείο Πολιτισμού το 2003. Στο μεσοδιάστημα, η ιστορία του συγκροτήματος έφτασε να εκποιείται στα παλιατζήδικα, παρά τις έντονες αντιδράσεις του Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης, της Ένωσης Πολιτών, των οικολογών και άλλων ευαισθητοποιημένων φορέων και πολιτών. Μάλιστα, το ΤΕΕ/ΤΚΜ είχε καταθέσει και μηνυτήρια αναφορά για τις παράνομες εργασίες κατεδάφισης που γίνονταν στο βιομηχανικό συγκρότημα του «ΦΙΕ» που σηματοδοτεί μια ολόκληρη εποχή, αλλά και την παλιά δυτική είσοδο της Θεσσαλονίκης.

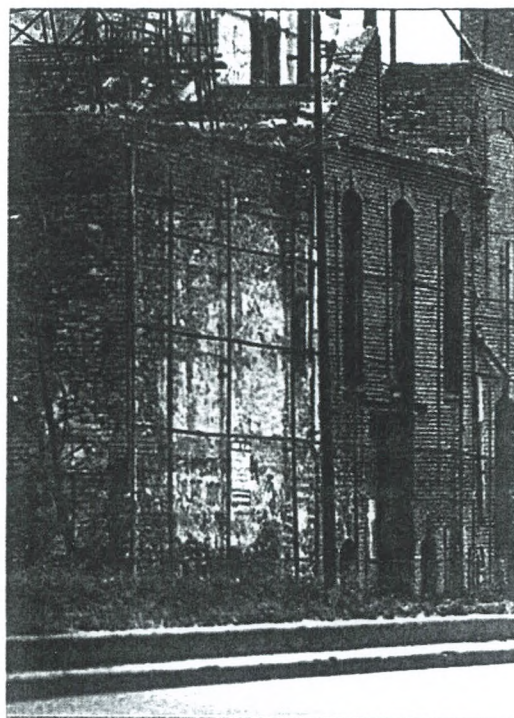
ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΤΑΣΟΣ ΤΑΣΙΟΥΛΑΣ

Πολλοί θέλησαν κατά καιρούς να εκμεταλλευτούν την προνομιακή έκταση και θέση του βιομηχανικού συγκροτήματος, για να πλουτίσουν

Οι προσπάθειες της Ένωσης Πολιτών Θεσσαλονίκης και των ΤΕΕ / ΤΚΜ έπιασαν τόπο, έστω και καθυστερημένα

ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ / Αίρεται η απόφαση του ΥΠΠΟ, που αφορούσε τον αποχαρκτηρισμό των

Διατηρητέο το «ΦΙΕ» και

Η ΑΠΟΦΑΣΗ του ΣΤΕ ακυρώνει τον αποχαρκτηρισμό του εσωτερικού 12 κτιρίων του συγκροτήματος και άλλων δυο κτιρίων στο σύνολό τους. Αυτοί οι χώροι θα συνεχίσουν να χαρακτηρίζονται διατηρητέοι (σύμφωνο με το διάταγμα του 1994) και έτσι ανοίγει ο δρόμος αφενός για τη διαχρονική παρουσία της ιστορικότητας του χώρου και των συμβολισμών του για την πόλη και αφετέρου για την ανάδειξη του και τις μελλοντικές χρήσεις και λειτουργίες του.

Η αδιαφορία της Πολιτείας και των τοπικών φορέων εξουσίας όλα αυτά τα χρόνια είχε ως αποτέλεσμα να καταστραφεί το μεγαλύτερο μέρος του συγκροτήματος και να χαθεί το μεγαλύτερο μέρος του κατά τα άλλα διατηρητέου εξοπλισμού. Το «ΦΙΕ», όπως ανέφερε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, Σάκης Τζακόπουλος, «είναι ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά μνημεία, μοναδικό μάλιστα στη χώρα. Απέμεινε να μας θυμίζει ότι η Θεσσαλονίκη πέρασε από τη βιομηχανική εποχή, διαθέτοντας ένα από τα ισχυρότερα συγκροτήματα. Είναι σημείο-σταθμός για το μέλλον της πόλης, καθώς βρίσκεται σε περιοχή όπου αναπτύσσεται το πολεοδομικό συγκρότημα. Εξοπλισμός του μεσοπολέμου, με-

γάλης ιστορικής αξίας, που υπήρξε στο συγκρότημα και υποτίθεται ότι προστατευόταν, πωλούνταν στα παλιατζήδικα. Στοιχεία που συνθέτουν την ιστορικότητα του "ΦΙΕ", όπως λέβητες, ρολόγια κ.λπ., διαλύονταν στη διάρκεια παράνομων εργασιών και πετιόνταν ως παλιοσιδέρα».

Η καταστροφή

Η ιστορία με τον... ξεριζωμό του «ΦΙΕ» ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2003, όταν έγινε γνωστό πως Προεδρικό Διάταγμα αποχαρκτηρίζει ορισμένα από τα ως τότε διατηρητέα κτίρια του συγκροτήματος. Μολις το διάταγμα δημοσιοποιήθηκε, αιφνιδιστικά και προτού προλάβει κάποιος από τους φορείς να αντιδράσει, προτού βγουν έστω οι απαιτούμενες άδειες, εντός του «ΦΙΕ» άρχισαν οι κατεδαφίσεις.

Τότε αντέδρασε άμεσα το ΤΕΕ/ΤΚΜ. «Το "ΦΙΕ" είναι τοπόσημο την περιοχή. Σηματοδοτεί όλη τη βιομηχανική ιστορία της Θεσσαλονίκης, γι' αυτό εξάλλου και χαρακτηρίστηκε στο σύνολό του διατηρητέο. Ο αιφνίδιος αποχαρκτηρισμός ορισμένων κτιρίων του δεν είναι ιστορία ενός διαγγαματος. Αφορά όλους τους φορείς, που αγνοήθηκαν παντελώς και φυσικά και τους ιδιοκτήτες. Δεν μπορεί οποιος θέλει να γκρεμίζει τη ζωντανή

ιστορία της πόλης και μάλιστα παρόνομα. Όταν οι σημερινοί ιδιοκτήτες αγοράζαν έναντι τιμήματος 500 εκατομμυρίων δραχμών το συγκρότημα το 1992 ήξεραν πολύ καλά τι αγοράζαν», τόνιζε τότε ο κ. Τζακόπουλος.

Οι εργασίες κατεδάφισης όμως είχαν ξεκινήσει χωρίς τις απαιτούμενες άδειες και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας τα αρμόδια στελέχη της 4ης Εφορείας Νεότερων Μνημείων, με αποτέλεσμα να συντελεστεί σημαντική καταστροφή στοιχείων που κρίνονται σήμερα διατηρητέα. Πέρα από τις καταστροφές στα κτίρια, που έγιναν νομίμως, μετά την ισχύ του τότε (2003) Προεδρικού Διαγγαματος, δεν αποφεύχθηκαν και οι λεηλασίες, καθώς όποιο αντικείμενο είχε αξία ξηλώθηκε και πουλήθηκε ως αντικα από το βιομηχανικό και μηχανολογικό εξοπλισμό του «ΦΙΕ».

Τα όσα ακολούθησαν της απόφασης του υπουργείου Πολιτι-

σμού του 2003 δεν ήταν οι μοναδικές καταστροφές στην πορεία του χρόνου για το βιομηχανικό συγκρότημα. Πολλοί είναι εκείνοι που κατά καιρούς θέλησαν να εκμεταλλευτούν την προνομιακή έκταση και θέση του, για να εκπονήσουν πρότζεκτ δισεκατομμυρίων

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

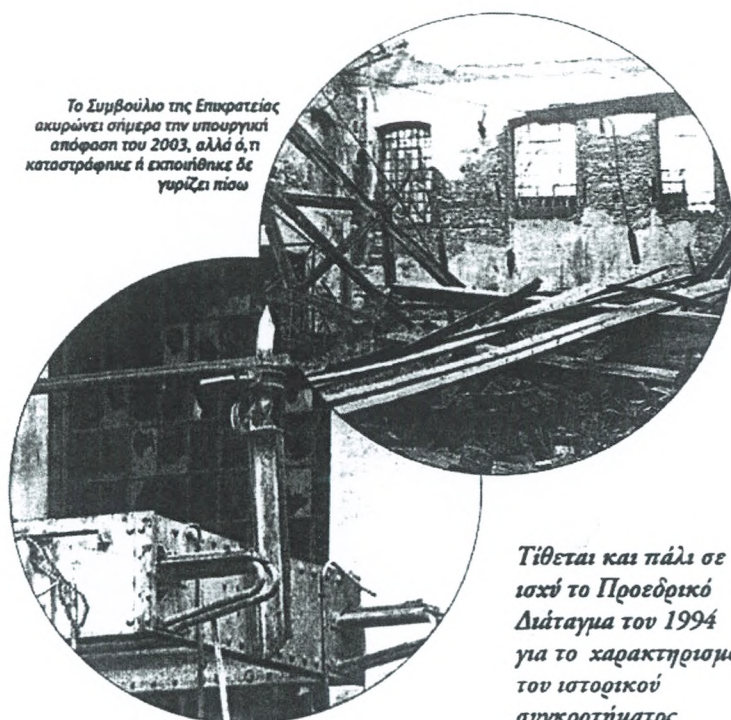
Κρίσιμοι σταθμοί στη

■ ΣΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ - ημερολόγιο του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης για το 2004, με τίτλο «Η Βιομηχανική Κληρονομιά της Θεσσαλονίκης», για την ιστορία του ζυθοποιείου «ΦΙΕ» αναφέρονται τα εξής:

- 1) Οι πρώτες βιομηχανικές εγκαταστάσεις στη Θεσσαλονίκη δημιουργούνται από το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, όταν η πόλη αποτελούσε το σημαντικότερο διοικητικό, στρατηγικό, εμπορικό και οικονομικό κέντρο της νοτιοανατολικής Ευρώπης μετά την Κωνσταντινούπολη.
- 2) Το συγκρότημα του ζυθοποιείου «Κάρολος Φιέ» αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα διατηρούμενα μνημεία βιομηχανικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Στη θέση του είχε ιδρυθεί από το 1888 το ονομαζόμενο ζυθοποιείο Μισραχί.
- 3) Το 1892 οι Αλλάτιν, Μισραχί και Φερνάντεζ αναλαμβάνουν τη λειτουργία του ονομαζόμενου ζυθοποιείου, το οποίο στη συνέχεια επεκτείνεται και μετατρέπεται σε ζυθοποιείο.
- 4) Το νέο συγκρότημα άρχισε να λειτουργεί το 1893

Το Συμβούλιο της Επικρατείας ακυρώνει σήμερα την υπουργική απόφαση του 2003, αλλά ό,τι καταστράφηκε ή εκποιήθηκε δε γυρίζει πίσω

Τίθεται και πάλι σε ισχύ το Προεδρικό Διάταγμα του 1994 για το χαρακτηρισμό του ιστορικού συγκροτήματος

«Ωρα για να παρέμβουμε!»

«ΣΤΗ Θεσσαλονίκη χάθηκαν το ένα μετά το άλλο σημαντικά ιστορικά κτίρια και κτιριακά σύνολα -κυρίως της βιομηχανικής κληρονομιάς- τα οποία είτε κατεδαφίστηκαν είτε αλλοιώθηκαν σε τέτοιο βαθμό, ώστε να είναι αδύνατη η ανάκτησή τους. Η ιστορική κληρονομιά που σηματοδοτούν όλα αυτά τα τοπία για την πόλη μας, πρέπει να αντιμετωπιστεί με την πρέπουσα σοβαρότητα και την αξιοποίηση του τεράστιου ιστορικού οικοδομικού αποθέματος. Μια από τις περιπτώσεις των σημαντικών μνημείων της νεότερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης μας, όπου υπήρχε και υπάρχει άμεσος κίνδυνος μερικής καταστροφής ή απώλειας και συντησών χρήζει άμεσης παρέμβασης, είναι και το διατηρητέο βιομηχανικό συγκρότημα "ΦΙΞ". Απαιτείται διάσωση, διατήρηση, αποκατάσταση και αναδείξη της ιστορίας μας κι όχι ξεπούλημα ή αφανισμός της. Η απόφαση του ΣτΕ ανοίγει το δρόμο, για να καθίσουμε όλοι οι φορείς της πόλης και να συνήψουμε σοβαρά για τη διατήρηση και την ορθή αξιοποίηση του μνημείου».

Του ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΕΤΑ, ιδιοκτήτη του πολυώφρου διασκέδασης «ΦΙΞ»

«Μας βοηθά η απόφαση»

«Η ΑΠΟΦΑΣΗ του ΣτΕ βοηθά την επιχείρησή μας, που τα τελευταία χρόνια επένδυσε πολλά χρήματα στο χώρο και έφτιαξε τέσσερις αίθουσες διασκέδασης στο κομμάτι δίπλα στο κεντρικό κτίριο του "ΦΙΞ". Εμείς ως επιχείρηση θα είχαμε πρόβλημα μόνον αν παρουσιάζονταν αδεσμία οικοδομής για όλο το οικόπεδο. Από τη στιγμή που οι ιδιοκτήτες έχασαν την υπόθεση και το κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο, θα μείνουμε εκεί για τουλάχιστον πενήντα χρόνια, προσπαθώντας να εδραιώσουμε ως πολιτιστικό κέντρο. Εχουμε μάλιστα σκοπό να ανακατασκευάσουμε το κτίριο του Λαζόπουλου, χωρητικότητας 1.300 θέσεων. Μακάρι να αξιοποιηθεί το κτίριο. Θα είναι καλό για όλη την πόλη, αλλά και για μας, που έχουμε τη διαθεσιμότητα να επενδύσουμε κι άλλα χρήματα και να συνεργαστούμε με όλους τους αρμόδιους φορείς».

εσωτερικών χώρων 12 κτισμάτων, όπως και δύο κτιρίων στο σύνολό τους

με τη σφραγίδα του ΣτΕ

δραχμών ή εκατομμυρίων ευρώ. Το παράδειγμα με το διατηρητέο «ΦΙΞ» είναι ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, οι νόμοι και τα διατάγματα προστασίας του καταστρατηγήθηκαν κατ'επανάληψη, χωρίς να την πληρώσει κάποιος και χωρίς φυσικά να αρθεί το ανεπίστρεπτο των αυ-

θαίρετων και παράνομων παρεμβάσεων. Το 1992 το συγκρότημα αγοράστηκε εναντίον τιμήματος 500 εκατ. δρχ. από τους σημερινούς ιδιοκτήτες του, αφού για πολλά χρόνια παρέμεινε ένας προβληματικός χώρος. Το 1994 εκδόθηκε προεδρικό διάταγμα, με το οποίο το σύνολο του βιομηχανικού συγκροτήματος χαρακτηρίστηκε διατηρητέο.

ο χώρος μετατράπηκε σε νυχτερινό κέντρο διασκέδασης ή αλλιώς σε «μπουζουξίδικο». Για το «μπουζουξίδικο» υπάρχει και πρωτόκολλο κατεδάφισης, πλην όμως οι αρμόδιες υπηρεσίες σφυρίζουν... κλέφτικα, καθώς κανένας αρμόδιος δε νοιάστηκε για την εφαρμογή του νόμου.

Νεκροταφεία...

Το 2002 και 2003 τα κτίρια του συγκροτήματος μετατράπηκαν σε... νεκροταφεία για κουλοκέρηδες και φρουτάκια.

Στις 7 Απριλίου 2003, το υπουργείο Πολιτισμού εκδίδει ένα νέο προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο αποκαταρτίζονται ορισμένα από τα νεότερα κτίρια του συγκροτήματος από διατηρητέα, εν αγνοία μάλιστα της αρμόδιας Εφορείας και των φορέων της πόλης.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει ήδη από τις 21 Δεκεμβρίου του 1992 γνωστοποιήσει τις θέσεις του στην αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου Πολιτισμού, που ζητά την κήρυξη ως διατηρητέου του συνόλου του συγκροτήματος. Η διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ είχε ήδη από τότε εκφράσει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο «σαλαμοποίησης» του συγκροτήματος, με κατεδάφιση των μη χαρακτηρισθέντων κτιρίων και ανέγερση νέων στη θέ-

ση τους.

Σε νεότερη επιστολή του στο υπουργείο, το ΤΕΕ επισφαιρίζει ότι το βιομηχανικό συγκρότημα του ζυθοποιείου στην οδό 26ης Οκτωβρίου αποτελεί «μνημείο του τεχνικού πολιτισμού και υψηλής αρχιτεκτονικής ποιότητας συγκρότημα, το οποίο για τη δυτική πλευρά της πόλης της Θεσσαλονίκης». Επισφαιρίζει δε ότι το συγκρότημα καταρρέει και απαξιώνεται, έχει υποστεί ζημιές, λεηλασίες και αλλοιώσεις.

Σήμερα, το ΣτΕ ακυρώνει την υπουργική απόφαση του 2003, όμως ό,τι καταστράφηκε ή εκποιήθηκε δε γυρίζει πίσω...

Προετοιμάζεται η διοργάνωση ημερίδας με θέμα τις μελλοντικές χρήσεις του μνημείου

Τον επόμενο μήνα και μετά την απόφαση του ΣτΕ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ θα διοργανώσει ημερίδα (26 Φεβρουαρίου 2005), με θέμα τα βιομηχανικά κτίρια της Θεσσαλονίκης και ειδικότερα το «ΦΙΞ», όπου θα κληθούν οι φορείς της πόλης να συσχετιστούν για τις χρήσεις και τη λειτουργία του διατηρητέου συγκροτήματος, προκειμένου να βρεθούν λύσεις αφενός για τη διάσωση των στοιχείων που έχουν απομείνει και αφετέρου για να προσδιοριστούν οι χρήσεις εκείνες, που θα αναπτύξουν και θα αναδείξουν το συγκρότημα, χωρίς να βλάψουν τον ιστορικό χαρακτήρα και φυσιογνωμία του (πολιτιστικές χρήσεις).

διαδρομή δύο αιώνων

με τέσσερις επιμέρους κύριες μονάδες: βυνοποιείο, ζυθοποιείο, παγοποιείο και εμφιαλωτήριο.

Το 1912 η εταιρεία Αλλατίνη, Μισραχί, Φερνάντεζ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ζυθοποιείο Ολυμπος».

Το 1920 το «Ζυθοποιείο Ολυμπος» συνενώνεται με το «Ζυθοποιείο Νάουσα» (1909) στην εταιρεία με την επωνυμία «Ολυμπος - Νάουσα».

Το 1926 η πλειοψηφία των μετοχών της εταιρείας περνά στην αθηναϊκή εταιρεία «Κάρολος Φίξ», ιδιοκτήτρια ήδη άλλων τριών μεγάλων ζυθοποιείων στην Αθήνα.

Κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου στο κτιριακό συγκρότημα πραγματοποιούνται προσθήκες και μετατροπές, καθώς και εκσυγχρονισμός του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Η «Κάρολος Φίξ» επεκτείνει μεταπολεμικά το ζυθοποιείο, με μονάδα παραγωγής χυμών.

Η λειτουργία του εργοστασίου διακόπτεται στις αρχές της δεκαετίας του 1980.

ΦΙΞ - Η διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς

Το TEE - TKM, αναγνωρίζοντας τη μεγάλη σημασία του διατηρητέου βιομηχανικού συγκροτήματος ΦΙΞ, για την πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά και για την πολιτιστική μας κληρονομιά γενικότερα και παρακολουθώντας τα τελευταία χρόνια τη σταδιακή εγκατάλειψη και καταστροφή του, προσπαθεί επί σειρά ετών να συμβάλει με οποιονδήποτε τρόπο στη διάσωση και αξιοποίησή του. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας διοργανώνει ημερίδα με θέμα: «ΦΙΞ – Η διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς», το Σάββατο 26 Φεβρουαρίου 2005, στον κινηματογράφο «Ολύμπιον», αίθουσα «Π. Ζάννας». Η πρωτοβουλία αυτή έχει ως στόχο την εξεύρεση δυνατών λύσεων στο πρόβλημα.

Στόχοι της ημερίδας είναι η ενημέρωση πολιτών και φορέων της πόλης για τη σπουδαιότητα του θέματος, η διατύπωση των προβλημάτων που σχετίζονται με την προστασία και αξιοποίηση της βιομηχανικής κληρονομιάς, η έναρξη διαλόγου ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη, αλλά και τους φορείς της πόλης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Στο πρόγραμμα της ημερίδας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εισηγήσεις:

«Αξιολόγηση του διατηρητέου συγκροτήματος ΦΙΞ - προβλήματα και προοπτικές διαχείρισης της βιομηχανικής κληρονομιάς», Μαρία Δούση, αρχιτέκτων, μέλος της Μόνιμης Επιτρο-

Θεσσαλονίκη, 26 Φεβρουαρίου 2005

πής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του TEE / TKM.

«Η επανάχρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς ως συνθετικό ζήτημα», Α.Μ. Κωτισόπουλος, αρχιτέκτων, καθηγητής ΑΠΘ.

«Η διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς. Το παράδειγμα της επανάχρησης του εργοστασίου αερίοφωτος (Γκάζι) στην Αθήνα», Α. Πρέπης, αρχιτέκτων, Επίκουρος Καθηγητής ΔΠΘ.

«Διατηρητέο Ζυθοποιείο ΦΙΞ (πρώην «Όλυμπος») στη Θεσσαλονίκη - οι προστατευόμενες αξίες και τα προβλήματα διατήρησης και διαχείρισης», Ο. Τραγανού-Δελιγιάννη, αρχιτέκτων, Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας - ΥΠΠΟ.

«Η άποψη της Διεθνούς Επιτροπής για τη διατήρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς», Εκπρόσωπος του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Επιτροπής για τη διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (TICCIH).

Παρεμβάσεις θα γίνουν από εκπροσώπους του Μεταπτυχιακού Προγράμματος του ΑΠΘ «Συντήρηση - αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού», της Ελληνικής Εταιρείας (Παράρτημα

Θεσσαλονίκης) και των ιδιοκτητών. Θα ακολουθήσει στρογγυλό τραπέζι με συντονιστή τον Πρόεδρο του TEE - TKM Σ. Τζακόπουλο και με τη συμμετοχή των Β. Μεταλληνού, Μέλους της ΜΕ Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του TEE/TKM, Ε. Καμπούρη, Προϊσταμένης της ΕΝΜ/ΚΜ ΥΠΠΟ, Κ. Παρθενόπουλου, Γενικού Διευθυντή του ΥΜΑΘ, Ν. Ταχιάου, Αντιδήμαρχου αρχιτεκτονικού - τοπογραφίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, Κ. Μπελιμπασάκη, Πρόεδρου του ΣΑΘ, Μ. Κηπουρού, Προϊσταμένης του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης. Θα γίνουν ερωτήσεις και συζήτηση.

Η ημερίδα και τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από αυτή, ελπίζουμε ότι θα συμβάλουν σημαντικά στη δραστηριοποίηση όλων των δυνάμεων της πόλης για την προστασία και αξιοποίηση του διατηρητέου βιομηχανικού συγκροτήματος ΦΙΞ, προς μια από κοινού αποδεκτή κατεύθυνση.

Σήμανση CE: Νέα βιομηχανική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το TEE - Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας και η HELEXPO AE διοργανώνουν, στο πλαίσιο της INFACOMA 2005, ημερίδα με θέμα: «Σήμανση CE - Νέα βιομηχανική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης», το Σάββατο 19 Φεβρουαρίου 2005, ώρες 11.00-15.00, στο συνεδριακό κέντρο «Ν. Γερμανός», αίθουσα Β της ΔΕΘ. Σκοπός της εκδήλωσης είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση του τεχνικού κόσμου της χώρας, όσον αφορά στην εναρμόνιση του ελληνικού θεσμικού πλαισίου στις κοινοτικές αγορές, τις σχετικές με την ποιότητα των προϊόντων και τη σήμανση CE. Το πρόγραμμα της ημερίδας περιλαμβάνει:

Έναρξη εργασιών από τον γ. γραμματέα του ΥΠΑΝ Σπύρο Παπαδόπουλο και τις ακόλουθες ομιλίες:

Ιστορικό της νομοθεσίας για τη σήμανση CE και η σημασία της, Βαρδάκας Ευάγγελος, Μ-Η,

Θεσσαλονίκη, 19 Φεβρουαρίου 2005

Μηχανικός Παραγωγής, Πρόεδρος ΕΛΟΤ

Η Οδηγία 89/106/ΕΟΚ για δομικά προϊόντα με σήμανση CE και βεβαίωση συμμόρφωσης, Πάνου Θεόδωρος, Αρχιτέκτων, Διεύθυνση Τυποποίησης ΕΛΟΤ

Έλεγχοι / Δοκιμές / Πιστοποιήσεις με βάση

την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα Δομικά Υλικά, G. Thomas Gahm, Πολιτικός Μηχανικός LANDESGENER-BENASTASIE (LGA) LGA BAUTECHNIK Gmbh.

Η πιστοποίηση στην Ελλάδα, Λιάνα Αικατερίνη, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, Διεύθυνση Πιστοποίησης ΕΛΟΤ

Εφαρμογή της σήμανσης CE στον κλάδο της Μαρμαροβιομηχανίας, Λασκαρίδης Κωνσταντίνος, Γεωλόγος ΙΓΜΕ - Διεύθυνση Κοιτασματολογίας

Η Οδηγία 89/106/ΕΟΚ - γενικές πτυχές. Σήμανση CE., Κατσαράκης Γεώργιος, Πολιτικός Μηχανικός, Στέλεχος ΕΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ΔΙΛΑΔ Το νέο Ευρωπαϊκό Πρότυπο για το σκυρόδεμα, Μαρίνος Ιωάννης, Χημικός Μηχανικός Παρεμβάσεις - Κλείσιμο Ημερίδας. Την επιστημονική ευθύνη της ημερίδας έχει η ΜΕ Βιομηχανίας, Τεχνολογίας, Δικτύων, Υλικών, Τηλεπικοινωνιών του TEE/TKM

Η λειτουργία του ΤΣΜΕΔΕ Ιωαννίνων

«Είναι αδιανόητο, παράλογο και ανεπίτρεπτο το πιο εύρωστο Ταμείο της χώρας, το Ταμείο των μηχανικών, του κλάδου με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην ανάπτυξη και πρόοδο της χώρας, να παρουσιάζεται σε τραγική κατάσταση», τονίζει ο Πρόεδρος του ΤΕΕ - Τμήματος Ηπείρου Γιώργος Σταμουλάκης με επιστολή του προς τον Πρόεδρο και το ΔΣ ΤΣΜΕΔΕ. Και προτείνει σειρά μέτρων για τη βελτίωση της λειτουργίας του γραφείου ΤΣΜΕΔΕ Ιωαννίνων, που, αν δεν εφαρμοστούν σε εύλογο χρονικό διάστημα, «θα αποτελέσει αιτία δικαστικών προσφυγών και αγωγών για τις βλάβες που υφίστάμεθα, από το τμήμα μας και τις εργοληπτικές οργανώσεις της περιοχής μας».

Στην επιστολή αναφέρεται ότι η Διοικούσα Επιτροπή του Τμήματος ασχολήθηκε πολλές φορές στο παρελθόν με την οργάνωση και λειτουργία του περιφερειακού γραφείου του ΤΣΜΕΔΕ στα Ιωάννινα και δυστυχώς οι διαπιστώσεις έως σήμερα εξακολουθούν να είναι τραγικές, καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν, μεταξύ άλλων:

- Καθυστερήσεις στην έκδοση εγγυητικών επιστολών και σε πολλές περιπτώσεις πλήρης αδυναμία έκδοσής τους.

- Καθυστερήσεις στην εκκαθάριση των νοσηλίων με συνεπαγόμενα παράπονα και συγκρούσεις.

- Αδυναμία στην εκτέλεση των καθημερινών λειτουργικής φύσης καθηκόντων από το υπάρχον προσωπικό.

- Αδυναμία ενημέρωσης καρτελών των πιστούνων, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση οφελών, τη δυσκολία είσπραξης και ενδεχόμενης απώλειας εσόδων.

- Αδυναμία στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών.

- Λειτουργία του γραφείου σε ωράριο που δεν εξυπηρετεί τους συναλλασσόμενους.

- Απροθυμία εξυπηρέτησης από το μόνιμο προσωπικό του γραφείου.

Η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ -ΤΗ σε συνεδρίαση στις 24/01/2005, κατόπιν εισήγησης του εκπροσώπου μας στην Εποπτεύουσα Επιτροπή συναδέλφου Αλεξάνδρου Λάμπρου, και παρουσία του Χαριλάου Τάττη, προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων ΓΓΠΗ και «ex officio» Προέδρου της εποπτεύουσας αρχής και των Προέδρων της ΠΕΔΜΕΔΕ και ΠΕΣΕΔΕ Ηπείρου Γεωργίου Οικονόμου και Ιωάννη Κωστούλα, συζήτησε το θέμα και κατέληξε κατά πλειοψηφία στα ακόλουθα:

- Θεωρούμε ότι όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση της λειτουργίας και της δυνατότητας παροχής των από το νόμο προβλεπόμενων υπηρεσιών από τα περιφερειακά γραφεία είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του ΔΣ του ΤΣΜΕΔΕ και ότι η κατ' εξακολούθηση αδυναμία παροχής αυτών των υπηρεσιών αποτελεί παράλειψη εκτέλεσης καθήκοντος και αιτία δικαστικών προσφυγών.

- Για το λόγο αυτό πρέπει άμεσα να δρομολογηθούν από το ΤΣΜΕΔΕ λειτουργικές λύσεις

- Θεωρούμε επίσης ότι είναι άμεσης προτεραιότητας η δημιουργία οργανισμού και η πρόσληψη των προβλεπόμενων από αυτόν υπαλλήλων σε κάθε περιφερειακό γραφείο.

Αναφερόμενοι συγκεκριμένα στο περιφερειακό γραφείο Ιωαννίνων, απαραίτητοι όροι διασφάλισης ενός ικανοποιητικού επιπέδου εξυπηρέτησης των συναδέλφων της περιφέρειάς μας, είναι:

1. Η κάλυψη όλων των δραστηριοτήτων (ασφάλιση, νοσήλια, εγγυητικές).

2. Ο εξοπλισμός με μηχανοργάνωση και λογισμικό και για τις τρεις ως άνω δραστηριότητες.

3. Η απαλλαγή από προσαυξήσεις στις εισφορές για εξόφληση εγγυητικών, λόγω λειτουργικών αδυναμιών είσπραξης αυτών από το γραφείο.

4. Η άμεση πλήρωση της κενής οργανικής θέσης που προέκυψε μετά το θάνατο της υπαλλήλου του γραφείου Μιράντας Παπαγιαννοπούλου.

5. Η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων της Εποπτεύουσας Επιτροπής και εκχώρηση πρόσθετων, για την εύρυθμη λειτουργία.

6. Η εκπαίδευση και υποστήριξη του προσωπικού από το δυναμικό του ΤΣΜΕΔΕ.

Να απεμπλακούν τα έργα της Ιονίας οδού

Την απεμπλοκή στην εξέλιξη των έργων παράκαμψης Αγρινίου και παράκαμψης Άρτας της Ιονίας οδού ζητά ο Πρόεδρος του ΤΕΕ - Τμήματος Ηπείρου Γιώργος Σταμουλάκης, με επιστολή του προς τον πρωθυπουργό, Κώστα Καραμανλή, στην οποία τονίζει μεταξύ άλλων τα εξής:

Με αφορμή την εξαγγελία του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Γεωργίου Σουφλιά, ότι ο ανάδοχος για την Ιόνια οδό θα ορισθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2006, από όπου διαφαίνεται σημαντική καθυστέρηση στην έναρξη κατασκευής του έργου, θέλουμε να σας παρακαλέσουμε θερμά για την παρέμβασή σας, ώστε το δυνατόν συντομότερο να υπάρξει δικαστική απεμπλοκή των δύο ανεκτέλεστων τμημάτων των παρακάμψεων Άρτας και Αγρινίου.

Από το έργο της ευρείας παράκαμψης του Αγρινίου, συνολικού μήκους 34 χλμ. έχει κατασκευαστεί το τμήμα Κεφαλόβρυσο – Αγγελόκαστρο μήκους 13 χλμ. προϋπολογισμού 40.793.000 ευρώ και υπολείπεται να κατα-

σκευαστεί το τμήμα Αγγελόκαστρο – Κουβαράς μήκους 21 χλμ. προϋπολογισμού 100.000.000 ευρώ. Επίσης, από το έργο της παράκαμψης Άρτας – Φιλιππιάδας, συνολικού μήκους 23 χλμ. έχει κατασκευασθεί το τμήμα Στρατόπεδο Πετρούλακη – κόμβος Άρτας και υπολείπεται το τμήμα Άγιος Δημήτριος – Σελλάδες, μήκους 8 χλμ. προϋπολογισμού 37.000.000 ευρώ. Και τα δύο υπολειπόμενα τμήματα, βρίσκονται στο στάδιο της ανάθεσης και έχουν μπλοκαριστεί από προσφυγή της ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΤΕ.

Θεωρούμε ότι είναι άμεση η αναγκαιότητα της απεμπλοκής των δύο έργων και η έναρξη της κατασκευής τους.

GLAZETECH AE

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
Αιθριο - Υαλοπέτασμα - Σκίαση

ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΛΗ 71, 182-33 ΑΘΗΝΑ
 ΤΗΛ: 210 - 3456831 FAX: 210 - 3410685
 e-mail: glaze@otenet.gr www.glazetech.gr

Ε/πύα/φύση 18-5-04

Διατηρητέα, και όμως γκρεμίζονται

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Του ΣΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ

Γκρεμίζονται τα διατηρητέα κτίρια της Θεσσαλονίκης. Πότε από εγκατάλειψη, πότε από σκοπιμες ενέργειες των ιδιοκτητών, τα λιγοστά πλέον ιστορικά κτίρια που κοσμούν την πόλη χάνονται το ένα μετά το άλλο. Και μαζί μ' αυτά χάνεται κι ένα μεγάλο μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το συγκρότημα κτιρίων της παλιάς νεοπολιτείας «ΦΙΣ», όπου κάποια από τα κτίρια καταρρέουν. Η Ανώ Πόλη γλίτωσε την καταστροφή, όταν, την τελευταία στιγμή, η πολιτεία έστρεψε την προσοχή της στην περιοχή. Σύμφωνα με ειδικούς, τόσο η νομαρχία όσο και ο δήμος θα έπρεπε να δείξουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον και συμμετοχή στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η Θεσσαλονίκη διεκδικεί την ΕΧΡΟ του 2008, χωρίς δράσεις για την ανάδειξη των διατηρητέων.

Από την άλλη πλευρά, οι κόστος συντήρησης είναι υπερόγκο για τους ιδιοκτήτες των διατηρητέων, που καλούνται να τα καλύψουν μόνοι τους. Τα κίνητρα που προβλέπονται από τη νομοθεσία, δεν μειώνουν επαρκώς το υπερόγκο κόστος, ενώ και στο θέμα των διατηρητέων οι αρμοδιότητες μοιράζονται σε τρία υπουργεία: ΥΠΠΟ, ΥΠΕΧΩΔΕ και ΥΜΑ-Θ.

Η δудείλτα της ανταποκρίσης

Τον επί πενήντα χρόνια ισχύοντα ν. 1469/50 ήρθε να εκσυγχρονίσει ο ν. 3028/02 του Ευσγγ. Βενιζέλου. Όμως η καταστροφή έχει ήδη συντελεστεί στη Θεσσαλονίκη από τη θυέλλα της ανταποκρίσης.

Στο ν. 3028/02 «Για την προστασία αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830. Για τα βιομηχανικά κτίρια προβλέπεται: «Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους». Από δω και πέρα, αναμένεται να διαπιστωθούν στην πράξη τα όποια θετικά στοιχεία του νέου νόμου για τα διατηρητέα. Αξίζει να σημειωθεί ότι προβλέπεται ποινή φυλάκισης ως και τρία χρόνια, σε περίπτωση που διαπιστωθεί εσκεμμένη φθορά ή καταστροφή κτιρίου που έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο.

Οι ιδιοκτήτες διατηρητέων μετέχονται διάφορους τρόπους για να ξεγελάσουν το νόμο και φτάνουν ως και τον εμπρησμό, ώστε να καταστρέψουν το κτίριο και να εκμεταλλευτούν το οικόπεδο. Από και πέρα, πρέπει να αποδειχτεί ο δόλος του ιδιοκτήτη που κατέστρεψε το κτίριο. Αυτό είναι δουλειά της Προσθετικής Υπηρεσίας που θα ερευνήσει αν η πυρκαγιά προήλθε από εμπρησμό. Αλλά ακόμα και αν διαπιστωθεί δόλος και καταδικαστεί ο ιδιοκτήτης, το κτίριο έχει πια χαθεί. Ο νόμος απαγορεύει επίσης την κάλυψη μεγαλύτερου όγκου από αυτόν που το κτίριο κάλυπτε ήδη. Όμως και πάλι το διατηρητέο έχει πια χαθεί. Αλλά δεν θα αντικατασταθεί από πολυκατοικία.

Παρά τα όσα προβλέπει ο ν. 3028, οι υπεύθυνοι του ΥΠΠΟ επισημαίνουν ότι η συμπεριφορά του πολίτη δεν έχει αλλάξει. Προκαλούν στα κτίρια φθορές, είτε σκόπιμα είτε από εγκατάλειψη. Επισημαίνουν ότι δεν πρέπει να ενδιαφερθεί μόνο το ΥΠΠΟ, αλλά και οι δήμοι και οι νομαρχίες. Όπως στο εξωτερικό, που δήμοι και νομαρχίες ανακατασκευάζουν τα παλιά κτίρια και εγκαθιστούν σ' αυτά υπηρεσίες τους. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως αυτές των παλιών κάστρων στην Αγγλία, το Δημόσιο επιχορηγεί τους ιδιοκτήτες για τη διατήρησή τους, ώστε να γίνουν επισκέψιμα αξιοθέατα, εκ των οποίων δημιουργούνται έσοδα.

Όμως και οι ιδιοκτήτες πολλές φορές δεν ξέρουν σε

Ολιγογρία και αδιαφορία πολιτείας και ιδιοκτητών οδηγούν στην καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Θεσσαλονίκης

Χανικά κτίρια, ενδιαφέρονται μόνο για τη διατήρηση των οφθων και του κεφαλαίου. Ενώ το ΥΠΠΟ ενδιαφέρεται για τη διατήρηση και του μηχανολογικού εξοπλισμού, επισημαίνουν εκπρόσωποι του. Αλλά το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΥΜΑ-Θ λειτουργούν βάσει του ν. 2831/2000, που αφορά τροποποιήσεις των διατάξεων του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού. Τέτοια παραδείγματα είναι τα λαδάδικα, όπου επήλθε μεγάλη καταστροφή, αλλά και το τεράστιο κτίριο της εταιρείας καπνών «Αυτορρελλανική», που δεν χαρακτηρίστηκε διατηρητέο και τώρα είναι εμπορικό κέντρο.

Ποια τα κίνητρα

Ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Πολιτισμού του ΥΜΑ-Θ, Σπύρος Μπέλλος, επισημαίνει ότι το ΥΜΑ-Θ, βάσει των διατάξεων του ΓΟΚ, χαρακτηρίζει τα κτίρια ως έργα τέχνης ή ιστορικά. Κυρίως όμως εξετάζει το θέμα της εξαντλήσης του συντελεστή δόμησης ενός κτιρίου. Τονίζει και ο ίδιος ότι θα έπρεπε να υπάρχει ένας μόνο φορέας με αρμοδιότητα για τα διατηρητέα και πιο αξιολογικά κίνητρα για τους ιδιοκτήτες. Τα κίνητρα που υπάρχουν είναι:

- Δάνειο με επιδοτούμενο επιτόκιο.
- Μείωση του φόρου μεταβίβασης, και
- Μεταφορά του συντελεστή δόμησης.

Ο ν. 3820/02 προβλέπει και οικονομικά κίνητρα για τους ιδιοκτήτες διατηρητέων, όπως η μεταφορά του συντε-

Το κτίριο της «Αλλατίνη»

λεστή δόμησης. Αλλά για να γίνει αυτό πρέπει να προηγηθεί έκδοση Προεδρικού Διατάγματος. Και που δεν έχει γίνει ακόμη.

Το κόστος συντήρησης ενός διατηρητέου είναι υπερόγκο, επισημαίνει ο Σπ. Μπέλλος. Ξεκινάει από τα 88.000 ευρώ για ένα διώροφο κτίριο και βαρύνει αποκλειστικά τον ιδιοκτήτη. Το ίδιο υπογραμμίζει και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων, Νικόλας Λίγκας-Χαρδάλιας.

Ο εκ των ιδιοκτητών του «ΦΙΣ», Νίκος Ζαφειρίδης,

λέει ότι το παλιό εργοστάσιο είχε αγοραστεί με σκοπό την κατεδάφιση του και την ανοικοδόμηση του οικοπέδου με ένα σύγχρονο κτιριακό συγκρότημα. Υποστηρίζει ότι το ΥΠΠΟ δεν αφήνει τους ιδιοκτήτες να εκμεταλλευτούν την περιουσία τους, ενώ επένδυσαν ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο για την αγορά του συγκροτήματος. Το κόστος της συντήρησης, υπερόγκο. Αποτέλεσμα, τα κτίρια του «ΦΙΣ» να καταρρέουν από τη φθορά του χρόνου.

Στην άλλη μεριά της πόλης, το συγκρότημα των «Μύ-

Το κτίριο του «ΦΙΣ»

λων Αλλατίνη» οδεύει προς την ανοικοδόμησή του. Εκεί, σύμφωνα με τη μελέτη, τα κτίρια θα διατηρηθούν. Οι κάτοικοι όμως αντιδρούν στην τσιμεντοποίηση του, όπως υποστηρίζουν.

Φαινοτικό παράδειγμα θεωρείται από τους ειδικούς ο χώρος του «Μύλου», όπου οι αγοραστές και ιδρυτές αυτού του χώρου πολιτισμού έδειξαν ευαισθησία όχι μόνο ως προς την εξωτερική όψη των κτιρίων, αλλά και ως προς το εσωτερικό με τη διατήρηση του μηχανολογικού εξοπλισμού του πρώην βιομηχανικού συγκροτήματος.

Ενα βιομηχανικό μνημείο απαξιώνεται...

Με την απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού να αποχαρκτηρίσει το διατηρητέο Ζυθοποιείο ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

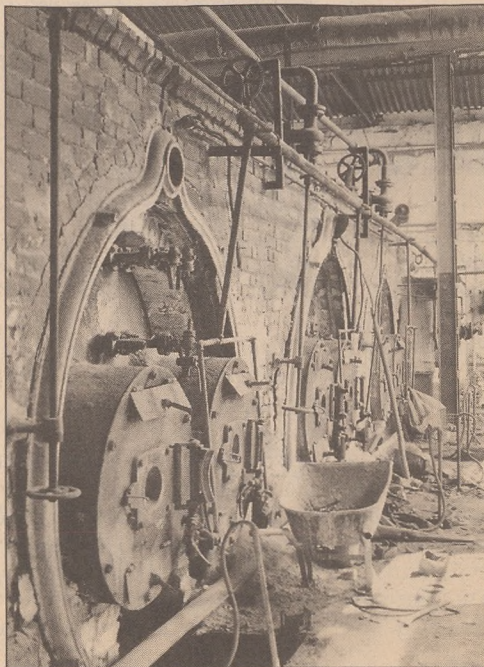
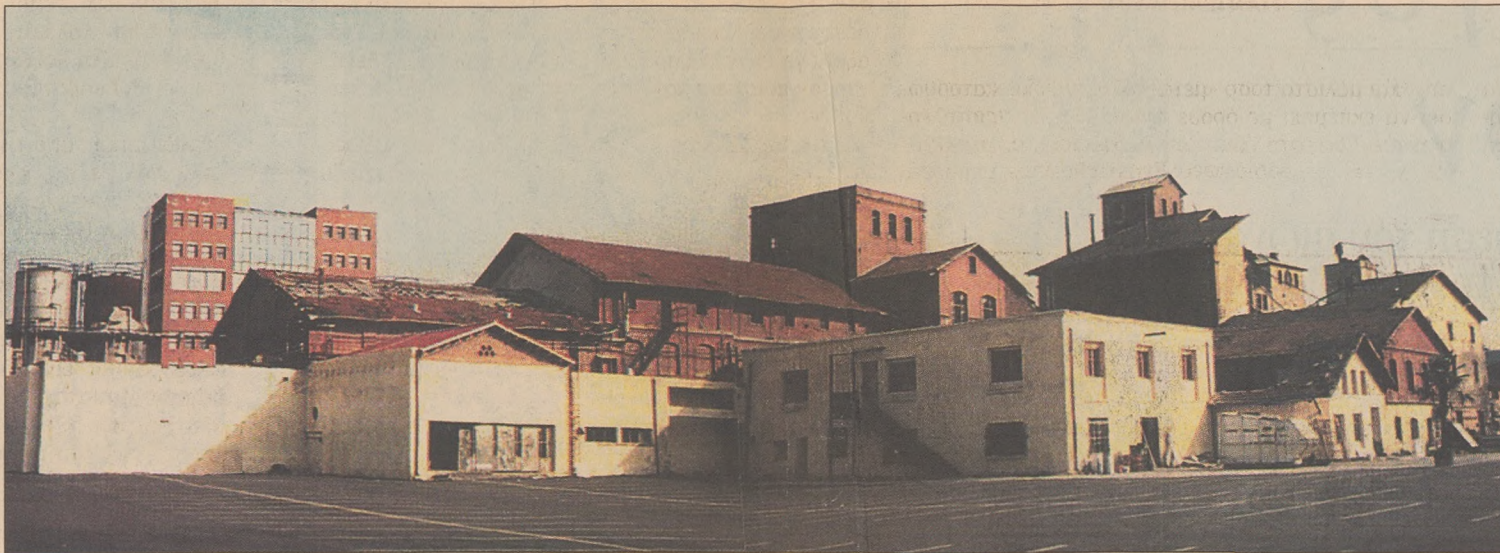
Ενας αιώνας και πλέον παρήλθε από τις αρχές της δεκαετίας του 1890, όταν η Θεσσαλονίκη δημιουργούσε «μόδα» με τα πρώτα βιομηχανικά προϊόντα που σήμαναν νέα εποχή στην οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης. Μεταξύ αυτών η μπίρα που παρήγαγε το ζυθοποιείο ΟΛΥΜΠΙΟΣ (μετέπειτα ΦΙΞ), μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές μονάδες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου που αποτελεί ακόμα και σήμερα σήμα κατατεθέν της βιομηχανικής της κληρονομιάς.

Το «κόκκινο συγκρότημα» ενταγμένο στην πρώτη βιομηχανική ζώνη μεταξύ του λιμανιού και της σιδηροδρομικής γραμμής, είναι ένα από τα ελάχιστα ενιαία βιομηχανικά συγκροτήματα και ταυτόχρονα το τελευταίο, παλαιότερο, πληρέστερο και μοναδικό στην Ελλάδα ιστορικό ζυθοποιείο που διασώζει στο σύνολό του τόσο τα κτίρια όσο και τον μηχανολογικό του εξοπλισμό. Ή τουλάχιστον ήταν. Γιατί, μια νέα απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού αποχαρκτηρίζει από διατηρητέο μνημείο το Ζυθοποιείο ΦΙΞ, σχεδόν στο σύνολό του (90%), χωρίς αιτιολόγηση, παρά την αντίθετη έκθεση της 4ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων.

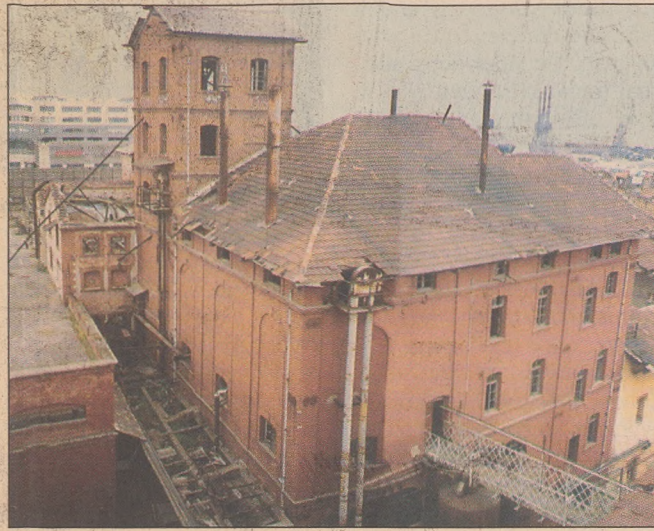
Η νέα απόφαση

Ειδικότερα, η νέα απόφαση (ΥΠΠΟ/ΔΙΔΑΠ/Τ/829/18311/7-04-2003) που έχει δημοσιευθεί ήδη στο ΦΕΚ (421/Β/10/4.2003) τροποποιεί την αρχική απόφαση χαρακτηρισμού ως διατηρητέων μνημείων κτιρίων του ζυθοποιείου ΦΙΞ (ΦΕΚ 479/Β/24-6-94). Αυτό σημαίνει ότι δεν θεωρούνται πλέον διατηρητέα εννέα από τα είκοσι δύο κτίρια του ιστορικού εργοστασίου, αποχαρκτηρίζονται ως προς το εσωτερικό τους και τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό επιπλέον δώδεκα, ενώ διατηρητέο παραμένει στο σύνολό του μόνο ένα από τα είκοσι δύο κτίρια του βιομηχανικού συγκροτήματος.

Η πρόσφατη τροποποίηση της προηγούμενης απόφασης, απαξιώνει πλήρως το τελευταίο βιομηχανικό συγκρότημα μιας αυτοκρατορίας του παρελθόντος και δίνει το πράσινο φως για την καταστροφή ενός από τα σημαντικότερα νεότερα μνημεία της χώρας, για τη διατήρηση του οποίου είχαν αγωνιστεί πριν από δέκα χρόνια φορείς της πόλης και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ιστορικά κτίρια και μηχανήματα -δείγματα της βιομηχανικής αρχαιολογίας απειλούνται πλέον με κατεδάφιση. Μόνο κελύφη και το κτίριο των ζυθοβραστών

Επάνω: Το βιομηχανικό συγκρότημα του Ζυθοποιείου ΦΙΞ. **Εννέα** από τα είκοσι δύο κτίρια αποχαρκτηρίζονται, σε δώδεκα διατηρείται μόνο το κελύφος. **Αριστερά:** Λέβητες, όπως σώζονται σήμερα στο λεβητοστάσιο του ζυθοποιείου και οι οποίοι τώρα αποχαρκτηρίζονται. **Δεξιά:** Το κτίριο των ζυθοβραστών, το μοναδικό που διατηρείται στο σύνολό του. Ο πύργος του βυνοποιείου που διακρίνεται διατηρείται μόνο ως προς το κελύφος του αν και στο εσωτερικό του υπάρχει μηχανολογικός εξοπλισμός.

του 19ου αιώνα. Κτίρια της επέκτασης του Ζυθοποιείου με τις χαρακτηριστικές δίκλινες στέγες του τέλους του 19ου - αρχών του 20ού αιώνα. Οι εγκαταστάσεις των παλαιών λεβητών με πλήρη εξοπλισμό. Το νεότερο εμφιαλωτήριο, μοναδικό κτίριο του αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέτου στη Θεσσαλονίκη, με τον μηχανολογικό του εξοπλισμό. Η αποθήκη πάγου που αποτελεί συνέχεια του παλαιού παγοποιείου. Ο εξοπλισμός από τα αυθεντικά δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της τελευταίας δεκαετίας του 19ου αιώνα, όπως είναι το βυνοποιείο - το μοναδικό που διασώζεται πανελλαδικά - και τα μηχανοστάσια με τον ιστορικό εξοπλισμό παραγωγής ενέργειας και παραγωγής CO2 για την παραγωγή πάγου.

Ο νέος νόμος για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (Ν.3028/28-6-02) δεν επιτρέπει ανάκληση αποφάσεων χαρακτηρισμού μνημείων παρά μόνο «για πράξη περί τα πράγματα» (άρθρο 6 παρ. 9). Ωστόσο, η πρόσφατη απόφαση για «τροποποίηση» της αρχικής απόφασης χαρακτηρισμού δεν αναφέρει σε κανένα σημείο τέτοια αιτιολόγηση αλλά και καμία άλλη, επιστημονική ή αρχιτεκτονική. Ολγα Τραγανού-Δελιγιάννη, μέλος της διεθνούς επιτροπής TICCIH και μέλους του Δ.Σ. του Ελληνικού Τμήματος.

Ανήκει σε ομάδα ιδιωτών

Το ιστορικό ζυθοποιείο που έχει απομείνει στο σύνολό του ως μαρτυρία της βιομηχανικής

της Θεσσαλονίκης επί εκατό και πλέον χρόνια, είχε γλιτώσει από κατεδάφιση στις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν οι φορείς της πόλης αντέδρασαν αποτελεσματικά. Το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανικής μονάδας χαρακτηρίστηκε τελικά διατηρητέο το 1994, ενώ τμήμα του οικοπέδου είχε χαρακτηριστεί και από τη νομαρχία ως χώρος πολιτιστικού κέντρου. Το συγκρότημα εκπλειοτηρίστηκε και από το 1991 ανήκει σε ομάδα ιδιωτών ιδιοκτητών. Εκτοτε πολλές ήταν οι περιπτώσεις στις οποίες είχε περιέλθει με αποκορύφωμα τη μετατροπή κτιρίου σε νυχτερινά κέντρα χωρίς τη σχετική άδεια της αρμόδιας Εφορείας.

«Η αμήχανη διστακτικότητα έως πλήρης αδιαφορία για τη συντήρηση σχεδίων αποκατάστασης είχε ως αποτέλεσμα το κτίριο -όπως και πολλά άλλα βιομηχανικά συγκροτήματα- να αφεθεί στην εγκατάλειψη. Ετοιμότητα κτίσματα και σκουριασμένες μηχανές ωστόσο δεν μειώνουν την αρχιτεκτονική, την πολεοδομική, κοινωνική, εθνολογική, τεχνική και εν γένει ιστορική, καλλιτεχνική και επιστημονική σημασία του βιομηχανικού κτιρίου ως ενιαίου μνημείου».

Η έκθεση της 4ης Εφορείας

Τη σημασία του τονίζει εξάλλου στην έκθεσή της η 4η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων που κατέθεσε στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων πριν από τη συζήτηση του θέματος. «Το συγκρότημα του Ζυθοποιείου ΦΙΞ (πρώην ΟΛΥΜΠΙΟΣ) στην οδό 26ης Οκτωβρίου, παρ' όλες τις βλάβες και τις φθορές, που έχει υποστεί κατά το διάστημα μετά τον χαρακτηρισμό των κτιρίων του ως διατηρητέων μνημείων (1994), εξακολουθεί να διασώζει όλες τις αξίες που είχαν διαπιστωθεί κατά την περίοδο εκείνη», υπογραμμίζει η Εφορεία στην έκθεση που εξέδωσε, συμπτωματικά, ένα μήνα πριν από την υπογραφή της Διεθνούς Χάρτας για την προστασία της βιομηχανικής κληρονομιάς από τη διεθνή επιτροπή TICCIH, όπου τονίζεται η αξία των βιομηχανικών μνημείων ως σύνολα κτιρίων με τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό.

Προς το παρόν, οι αποδέκτες της πρόσφατης απόφασης (Νομαρχία, Δήμος, ΤΕΕ, Εφορείες Μνημείων κ.ά.) για τη νέα τύχη του ΦΙΞ δεν έχουν λάβει θέση επί του θέματος. Φαίνεται, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η κ. Δελιγιάννη, «πως η πόλη δεν είναι ικανή να διαφεντεύσει κάτι για το οποίο πριν από δώδεκα χρόνια είχε πολέμηση. Αποτέλεσμα είναι η απαξίωση των μνημείων της. Αυτό της αξίζει της Θεσσαλονίκης».

Αλλά η προσφυγική μνήμη της Θεσσαλονίκης σώζεται

Ο Δήμος Συκεών ζωντανεύει τον συνοικισμό του '22 στα βυζαντινά τείχη

Του ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Εξω από τα βορειοδυτικά βυζαντινά τείχη της Θεσσαλονίκης, μία από τις παλιές προσφυγικές γειτονιές που μετρούν ήδη 80 χρόνια ζωής, στη σκιά της μεγάλης πόλης, θα τεθεί στην πρωτοπορία μιας νέας αντίληψης για την αρχιτεκτονική και ιστορική κληρονομιά. Η προσφυγική γειτονιά του Δήμου Συκεών, κρεμασμένη σε μια απότομη πλαγιά, ένα «ταπεινό» σκέλος της Θεσσαλονίκης του 20ού αιώνα, εντάσσεται σε μία δημοτική πρωτοβουλία που αξιοποιεί την αρχιτεκτονική εμπειρία και λειτουργεί ως πρότυπο για τα προσφυγικά καταλοιπία της πόλης.

Αντι-συμβατική εξέλιξη

Η διάσωση και η ανάδειξη του οικισμού με κύριο μέλημα την επιστροφή της κατοικίας, το ζωντανά δηλαδή της γειτονιάς, συμβαίνει σε μια εποχή κατά την οποία η Θεσσαλονίκη έχει ήδη απολέσει ένα μεγάλο τμήμα της προσφυγικής κληρονομιάς της (όπως και η Αθήνα άλλωστε), γεγονός που συνέβαλε στην επιθυμία ανάπτυξης εκείνου ακριβώς του παρελθόντος που δεν εμπίπτει στα αυτονόητα κριτήρια. Είναι με άλλα λόγια η διάσωση αυτού του οικισμού στην «πλάτη» του βυζαντινού τείχους, μέσα σε αρχαιολογικό χώρο (με τη σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου) μια αντι-συμβατική για την Ελλάδα εξέλιξη, που με μία κίνηση εκτινάσσει στο μέλλον ένα καταδικασμένο έως πρόσφατα κομμάτι της πόλης.

Η προσφυγική αυτή περιοχή της Θεσσαλονίκης είχε πάρει μάλλον τον δρόμο του αφανισμού και ορισμένοι κάτοικοι είχαν ήδη αποχωρήσει. Όταν όμως η γη περιήλθε κατά το μεγαλύτερο μέρος στην κυριότητα του Δήμου Συκεών, το ζήτημα φωτιστικής διαφορετικότητας. Αξιοποιώντας ευκαιρίες που προέκυπταν από την Πολιτιστική Πρωτοβουλία του 1997, ο Δήμος προκήρυξε τότε Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό προσκεδίων με τίτλο «Πολιτιστική Γειτονιά». Η πάροδος του χρόνου ωρίμασε ακόμη περισσότερο τις σκέψεις και ο Δήμος Συκεών βελτίωσε τις αρχικές θέσεις του, υποστηρίζοντας εν τέλει την ολοκληρωτική διατήρηση του οικισμού με παράλληλη εξασφάλιση ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Η αρχιτεκτονική πρόταση που κα-

Οι φειδες του προσφυγικού συνοικισμού του Δήμου Συκεών στη Θεσσαλονίκη. Είναι ένα από τα ελάχιστα σύνολα που διασώζονται με τη σύμφωνη γνώμη των αρχαιολόγων, παρά το γεγονός ότι τα σπία εφάπτονται του βυζαντινού τείχους. Η νοικοκυροσύνη και η μικρή κλίμακα - χαρακτηριστικά των προσφυγικών σπιτιών - θα σφραγίζουν το ύψος του οικισμού και μετά την αποκατάσταση.

τατέθηκε πρόσφατα στον Δήμο Συκεών υποστηρίζει τη διατήρηση όχι μόνον των οικιών αλλά και του συνόλου μαζί με τους υπαίθριους και ημι-υπαίθριους χώρους. Η μελέτη των αρχιτεκτόνων Πελαγίας Αστρεϊνίδου και Μαρίας Κωνσταντοπούλου επαναφέρει τη ζωή στον μικρό αυτόν συνοικισμό διασφαλίζοντας λειτουργίες, χρήσεις και ζωτικούς χώρους.

Οι δύο αρχιτεκτονίσσες αποτύπωσαν λεπτομερώς τον προσφυγικό συνοικισμό και ανακάλυψαν σημαντικά αρχιτεκτονικά στοιχεία. Σύμφωνα με την Π. Αστρεϊνίδου, αυτά ήταν «καφασώτα, τζαμαρίες, καγκελόπορτες, μονοπάτια αλλά και επικοινωνίες των κτισμάτων μεταξύ τους, που είχαν περιπέσει είτε σε ακρωτία είτε δεν ήταν ορατές με την πρώτη ματιά». Ανάμεσα στα χρώματα και τη βλάστηση, την ετερόκλητη και αυτοσχέδια αισθητική λύση, αναδυόταν ένας κόσμος με βαθιά κοιτάσματα στο πρόσφατο, μόλις, παρελθόν.

Σπάνιο σύνολο

Περιφρονημένη συχνότητα η οικιστική κληρονομιά των προσφυγών (117.000 έφθασαν στη Θεσσαλονίκη ως το 1928), θεωρούμενη υποδεέστερη αν όχι ευτελής, περιέπεσε σε αφάνεια και σε καταστροφή. Όχι ότι όλα έπρεπε να διατηρηθούν, αλλά ήδη χάθηκαν πολλά και αξιόλογα. Η αρχιτεκτων Βίλμα Χαστάδου, αναπλ. καθηγήτρια ΑΠΘ, μας θυμίζει πως «από τις τρεις μεγάλες προσφυγικές αγορές, η Λαϊκή Αγορά Βαρδαρίου έχει ήδη παραχωρήσει τη θέση της σε σύγχρονη πολυώροφη οικοδομή, η Λαχαναγορά στην οδό Αγίου Δημητρίου σήμερα χωρίς χρήση και χωρίς προ-

στασία κινδυνεύει από την ανοικοδόμηση, ενώ η αγορά των παλαιοπωλών, το Μπιτ-παζάρ, είναι αφημένη στην προαίρεση του ιδιώτη μαγαζιτορά για τη διατήρησή της».

Από τους δεκάδες συνοικισμούς της δεκαετίας του 1920, ελάχιστα τμήματα έχουν διατηρηθεί. Χτισμένα με φθηνά υλικά και αυτοσχέδια μέσα, υπαγορευμένα από την ανάγκη της επιβίωσης, τα προσφυγικά ενσωματώθηκαν, κατοικήθηκαν, έπεσαν. Γι' αυτό ο μικρός αλλά συμπαγής συνοικισμός του

Δήμου Συκεών αποτελεί ένα σπάνιο σύνολο, μία λυσιπύθεια πόλη που μπορεί να ζωντανέψει και πάλι προσφέροντας τώρα καλές συνθήκες διαβίωσης.

263 είδη φυτών

Αν σκεφτεί κανείς πως ο Δήμος Συκεών όπως και όλοι οι γύρω δήμοι έχουν δομηθεί πυκνά, η ύπαρξη αυτής της μικρής πολιτείας πάνω στα τείχη αποτελεί μία παρένθεση αισθητικής αλλά και αστικής ανάπτυξης καθώς και χώρου προστασίας της σπάνιας χλωρί-

δας των τειχών της Θεσσαλονίκης. Μελετώντας όλες τις αποχρώσεις της προσφυγικής αυτής πολιτείας, η αρχιτέκτονα Κική Καυκούλα, επικ. καθηγήτρια ΑΠΘ, μας θυμίζει με τη σειρά της ότι «στοιχός ιδιωτικών κήπων και τους δημόσιους χώρους υπάρχει επίσης ελαιοειδικό πυκνό, ώριμο πράσινο, με μεγάλο περιβαλλοντικό και οικολογικό ενδιαφέρον: ίσως δεν είναι αρκετά γνωστά η μελέτη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία εντόπισε στο πράσινο των τειχών της Θεσσαλονίκης

263 διαφορετικά είδη αυτοφυών φυτών, πολλά από τα οποία έχουν εξαφανισθεί από την υπόλοιπη πόλη».

Η προοπτική της ελαιοειδικής αλλά αποδοτικής παρέμβασης στον οικισμό αυτόν, η ένταξη του στην σύγχρονη ζωή της Θεσσαλονίκης και κυρίως η μετακίνησή του από τη σκιά στο φως, δημιουργεί ένα θετικό προηγούμενο για τη διαχείριση της προσφυγικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Η Αθήνα θα είχε πολλά να μάθει από το πρότυπο του Δήμου Συκεών.

Ταξιδέψτε μαζί με τα παιδιά σας στο όνειρο και τη γνώση...

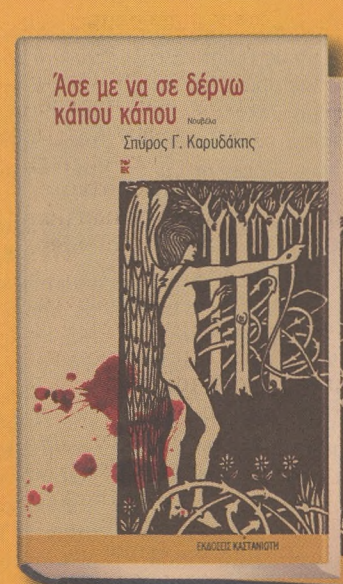

δύο πανεπιστημιακές τιμητικές διακρίσεις
εγκεκριμένη από το Υπ. Παιδείας για τις σχολικές βιβλιοθήκες
κυκλοφορεί μεταφρασμένη σε πολλές ξένες χώρες, best seller για το 2002 στη Νότια Κορέα

...με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ των Αδελφών Στεφανίδη!

κυκλοφορεί σε τα αγγλικά
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΓΜΑ
www.sigmapbooks.gr

Μαυρομυλάκη 20, Αθήνα 106 80 • Τηλ: 210 3607867 Fax: 210 3638941 • e-mail: sbbooks@otenet.gr

Άσε με να σε δέρνω κάπου κάπου
ΣΠΥΡΟΣ Γ. ΚΑΡΥΔΑΚΗΣ
Νουβέλα

Ένα παράξενο ζευγάρι μπει στο παιχνίδι της αλληλοκαταστροφής.

www.kastaniotis.com
e-mail: info@kastaniotis.com ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

Ο άνθρωπος ως κυνηγός ...εικόνων

Ο κινηματογράφος, η εφεύρεση του αιώνα,
και οι στενές σχέσεις του με την ιστορία

Μαρκ Φερρό
Κινηματογράφος και Ιστορία
Μετ.: Πελαγία Μαρκέτου
Πρόλογος: Σώτη Τριανταφύλλου
Εκδ. Μεταίχμιο

Του **ΦΩΤΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΟΥ***

Χρειάστηκε να περάσουν είκοσι πέντε χρόνια από την πρώτη έκδοση (1977) και δέκα από τη δεύτερη και ανανεωμένη (1993), για να εκδοθεί στα ελληνικά ένα βιβλίο που πυροδότησε τις έρευνες γύρω από τις σχέσεις του κινηματογράφου με την ιστορία.

Ο Μαρκ Φερρό, διευθυντής σπουδών στην Ecole des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) του Παρισιού και μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Annales», είναι ο πρώτος που εντόπισε τη σημασία του κινηματογράφου ως τεκμήριο ιστορίας. Μίλησε, συγκεκριμένα, για την «κινηματογραφική ανάγνωση της ιστορίας» και αντιτοίχως για την «ιστορική ανάγνωση του κινηματογράφου». Για παράδειγμα: αναλύοντας τις συνεχείς διαδηλώσεις, που ξέσπασαν στην Πετρούπολη, από τον Φλεβάρη έως τον Οκτώβριο του 1917 (τις οποίες κατέγραψε ο κινηματογραφικός φακός) και τη διαρκώς μεταβλλόμενη συμπεριφορά των κατοίκων της Πετρούπολης απέναντι στους διαδηλωτές, μας προσφέρει μία «κινηματογραφική ανάγνωση» της ιστορίας που οδήγησε στην Οκτωβριανή Επανάσταση, μ' έναν τρόπο που κανένα άλ-

λο ιστορικό εγχειρίδιο δεν θα μπορούσε να επιτύχει.

Ωστόσο, δεν παραλείπει να επιστήμάνει την «ιστορικότητα» των ταινιών που αναφέρονται σε θέματα παλαιότερης εποχής, επισημαίνοντας πως «οι ταινίες για το παρελθόν μιλούν για το παρόν τους», με την έννοια πως η ιστορία είναι πάντα σύγχρονη γιατί ταυτίζεται με την εποχή του υποκειμένου που χειρίζεται τα ιστορικά θέματα. Παράδειγμα, η κλασική ρωσική ταινία «Τσαπάνιεφ», που γυρίστηκε το 1934 και μιλάει για τον Εμφύλιο του 1919, αποκαλύπτοντας πόσο σύγχρονη είναι με το 1934, αφού παρακαράσσει τα «ιστορικά δεδομένα» του 1919.

Είπε επίσης ότι τα εκφραστικά μέσα του κινηματογράφου, ως τέχνη, συνδέονται με την κοινωνία που παράγει τις συγκεκριμένες ταινίες, όσο και με εκείνη που τις υποδέχεται, τις προσλαμβάνει. Από την άλλη μεριά, ο κινηματογράφος, «η εφεύρεση του αιώνα» κατά την Emmanuelle Toulet, ως παγκόσμιο φαινόμενο, καθίσταται αυτομάτως ένα λαϊκό μέσο διασκέδασης και επικοινωνίας: «ο άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή δεν ανήκει στην άρχουσα κοινωνία ούτε στον κόσμο των λογίων. Δεν είναι παρά ένας «κυνηγός», κυνηγός εικόνων» – μας λέει ο Μαρκ Φερρό.

Χειρισμός των εικόνων

Ωστόσο, η χρήση αυτών των εικόνων, ιδίως εκείνων που έχουν γυριστεί «εκ του φυσικού», δεν μπορεί παρά να εκπορευθεί στο λαό από τους

Σκηνή από την κορυφαία αντιπολεμική ταινία «Σταυροί στο μέτωπο» του Στάνλεϊ Κιούμπρικ, μια τολμηρή σπουδή ιστορίας, ανατρεπτική του ψεύτικου ηρωισμού και της πολεμοκαπλίας. Δεξιά, η Ελίζαμπεθ Τέιλορ στην «Κλεοπάτρα». Η ιστορία παρουσιάζεται ως χολιγουντιανό υπερθέαμα.

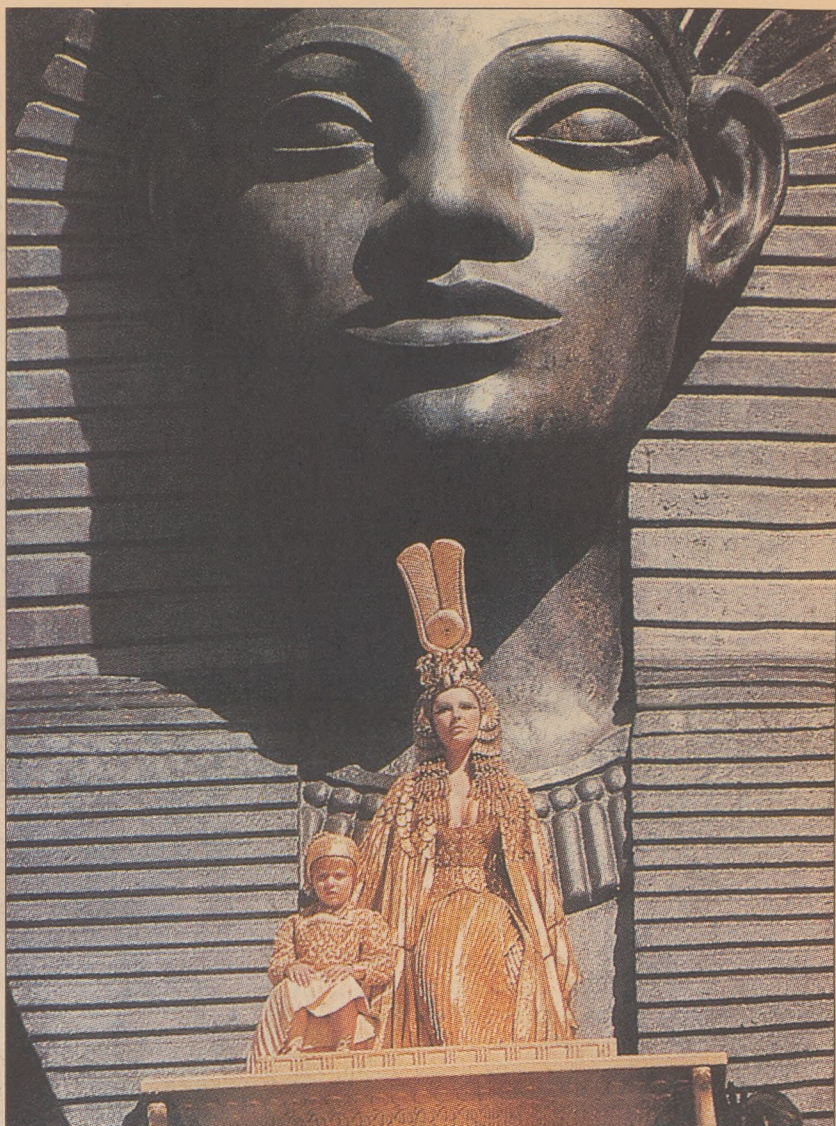
καλλιεργημένους κύκλους, που τις χειρίζονται κατά την κρίση και το συμφέρον τους. Τα παραδείγματα άπειρα, από τη στιγμή που γεννήθηκε ο κινηματογράφος, μέχρι τις μέρες μας, με το όργιο παρακάρζης της αλήθειας από την τηλεόραση. Επιπροσθέτως, «κανένα τεκμήριο δεν είναι πολιτικά ουδέτερο ή αντικειμενικό: οι επιλογές του εκμονολήπτη ποτέ δεν είναι ολότελα αθώες έστω και αν δεν είναι κατ' ανάγκην συνειδητές».

Ενα κινηματογραφικό τεκμήριο, συμπληρώνει, είναι ικανό να προκαλέσει από μόνο του επανάσταση στην ιστοριογραφία. Και για να το αποδείξει μας φέρνει το παράδειγμα του πληθυσμού του Βερολίνου μετά την ήττα του 1918, που πανηγυρίζει επι-

φύλασσοντας ενθουσιώδη υποδοχή στα ηττημένα στρατεύματα που επιστρέφουν από το μέτωπο. Ξαν να μην είναι το 1918, αλλά το 1914, όταν τα ίδια στρατεύματα αναχωρούσαν για το μέτωπο. Αυτό συμβαίνει γιατί ο λαός της πόλης, ναρκομημένος από την προπαγάνδα, αγνοεί τη σημασία της συνθηκολόγησης. Έτσι το μέγεθος της απογοήτευσης θα είναι πολύ μεγάλο όταν η ξένη κατοχή θα προσδώσει απτό χαρακτήρα στην ήττα.

Η πραγματικότητα

Κάτι ανάλογο, άλλωστε, συμβαίνει και στη χώρα μας το φθινόπωρο του 1922, όταν εισέρχονται στην Αθήνα οι κινηματικές Πλαστές, Γονατάς με τα στρατεύματά τους και ο κόσμος

βγαίνει στους δρόμους και τους υποδέχεται πανηγυρίζοντας (κάτι που κατέγραψε με λεπτομέρειες ο κινηματογραφικός φακός), έτσι που έχει κανείς την εντύπωση ότι η χώρα δεν υπέστη μια τραγική καταστροφή στη Μικρασία, αλλά αντίθετως, έχει, μάλλον, νικήσει στον πόλεμο. Θα περάσει αρκετός καιρός μέχρι ο ίδιος κόσμος να έρθει σε επαφή με την πραγματικότητα και ο ενθουσιασμός να μετατραπεί σε βαθύ εθνικό τραύμα.

Με αυτήν την έννοια, ο Φερρό επιμένει ότι οι ταινίες θα πρέπει να γίνουν εργαλεία ιστορικής ύλης για τα σχολεία και τα πανεπιστήμια – κάτι που προ πολλού καιρού συμβαίνει σε πολλές χώρες της Ευρώπης, εκτός, φυσικά, από την Ελλάδα.

Το βιβλίο, είναι αυτονόητο, έχει υποστεί ελαφρά την πατίνα του χρόνου και έχει υπερκεραστεί από πάμπολλες, πιο πρόσφατες, μελέτες. Ωστόσο, παραμένει εξαιρετικά χρήσιμο, κατά στο οποίο βοηθάει και ο κατατοπιστικός πρόλογος της Σώτης Τριανταφύλλου. Η μετάφραση, χωρίς να είναι κακή, πάσχει από την εμφανή παρακάρζη των ρωσικών λέξεων και ονομάτων. Δεν θα ήταν δα και τόσο δύσκολο να συμβουλευτεί κάποιος ρωσισμαθείς η μετάφραστριά.

* Ο κ. Φώτος Λαμπρινός είναι σκηνοθέτης και διδάσκει «Σχέσεις Ιστορίας και Κινηματογράφου» στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Πανεπιστημίου.

Κοινωνία των πολιτών και «επανίδρυση» του κράτους

Με ποιες προϋποθέσεις μπορεί η πολιτική να υπηρετήσει τον βασικό της στόχο, που είναι η αυτονόμηση του ανθρώπου

Αντώνης Μακρυδημήτρης
Κράτος και Κοινωνία των Πολιτών
Ελευθερία και κοινωνική δικαιοσύνη
Πρόλογος: Δ. Δημητράκος-Ν. Μουζέλης
Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, σελ. 263

Του **ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΙΩ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ***

Το τελευταίο βιβλίο του καθηγητή Αντώνη Μακρυδημήτρη «Κράτος και Κοινωνία των Πολιτών» έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό στην ελληνική βιβλιογραφία. Πραγματεύεται όχι μόνον τις έννοιες του κράτους και της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και το πολύ λεπτότερο και ακανθώδες ζήτημα της μεταξύ τους σχέσης.

Το βιβλίο είναι κατ' αρχάς εξαιρετικά επίκαιρο. Και τούτο για δύο κυρίως λόγους: Πρώτον, γιατί η έννοια της κοινωνίας των πολιτών, έχοντας καταστεί εκ νέου επίκαιρη, έρχεται, εντούτοις, μιας σοβαρής θεωρητικής επαναπροσέγγισης, την οποία ο συγγραφέας απλόχερα προσφέρει στον αναγνώστη, κινούμενος με αξιοζήλευτη άνεση και σαφήνεια από τον Hegel και τον Marx μέχρι τους σύγχρονους. Δεύτερον, γιατί με αφορμή τη διερεύνηση των σχέσεων κράτους και κοινωνίας των πολιτών, ο συγγραφέας βρίσκει την ευκαιρία να προσεγγίσει θεωρητικά, αλλά και πρακτικά την επίσης επίκαιρη έννοια της «επανίδρυσης» του κράτους, προσδίδοντάς της ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο πέρα από συνθηματολογίες.

Εντούτοις, η βαθύτερη φιλοδοξία του συγγραφέα δεν είναι να προσεγγίσει το θέμα του

ως κοινωνιολόγος ή ως πολιτικός επιστήμων, αλλά να θεμελιώσει τις απόψεις και τις προτάσεις που επεξεργάζεται πάνω σε ευρύτερες πολιτικοφιλοσοφικές βάσεις, ώστε αυτές οι προτάσεις να μην προκύπτουν ως απλά αποκυρώματα τεχνοκρατικής γνώσης, αλλά ως εσωτερικά αρθρωμένες απολήξεις ευρύτερων κανονιστικών προσανατολισμών.

Χειραφέτηση και αυτοπραγμάτωση

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες ο συγγραφέας μάς προϊδεάζει πως «το διαρκές ζήτημα της πολιτικής», όπως γράφει, δεν είναι άλλο από την «ευρύτερη χειραφέτηση, τον αυτοκαθορισμό, την αυτονομία και την αυτοπραγμάτωση του ανθρώπου» (σελ. 72). Και την αυτονόμηση του ανθρώπου εντοπίζει ο Μακρυδημήτρης στο πεδίο της εναρμόνισης ελευθερίας και κοινωνικής δικαιοσύνης, πράγμα που μεταφράζεται σε ανάγκη να εξερευνηθεί ένας τόπος και ένας τρόπος συνύπαρξης του κράτους και της κοινωνίας των πολιτών.

Καταδεικνύει ότι όπου απουσίασε η ενδιάμεση σφαίρα της κοινωνίας των πολιτών το κράτος έλαβε ολοκληρωτικές διαστάσεις, συνθλιβοντας τον πολίτη, αλλά και την αγορά. Αντίστροφα, η απουσία ή η υπερβολική συρρίκνωση του κράτους επέτρεπε τον εκφυλισμό της κοινωνίας των πολιτών σε κοινωνία των «παλιτών» (με ωμέγα), όπως προσφυώς γράφει, με συνέπεια την υποταγή της κοινωνίας εν γένει σε οικονομιστικές λογικές που υπονομεύουν, εν τέλει, την αυτονομία και την αυτοπραγμάτωση του ανθρώπου.

Με το θεωρητικό τούτο οπλοστάσιο υπό μάλης, ο Α. Μ. μπορεί στη συνέχεια να εγχείψει σε επιμέρους ζητήματα προκειμένου να εξετάσει τι συνεπάγεται η ανάγκη επανίδρυσης του κράτους ως «etat modeste et modeste», ως κράτους που ρυθμίζει και εγγυάται, ως κράτους-πλοηγού.

Στο τελευταίο μέρος της μελέτης του ο συγγραφέας θα επιχειρήσει να συνδεθεί και πάλι με τις ευρύτερες φιλοσοφικές προκειμένες της σκέψης του. Και δεν θα μπορούσε, πράγματι, να βρει καλύτερο έρεισμα από εκείνο της σκέψης του κορυφαίου, ίσως, σύγχρονου πολιτικού φιλοσόφου – που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή, τον περασμένο Νοέμβριο – του John Rawls.

Αξιοποιώντας την ιδέα του Rawls με λεξιλογιαφική ιεράρχηση των περιφημών δύο αρχών του της δικαιοσύνης, αλλά αντλώντας και από το περιεχόμενο των δύο αυτών αρχών, ο Μακρυδημήτρης επιχειρεί τολμηρά να διατυπώσει μιαν «αρχή εναρμόνισης» και να οριοθετήσει το «ουσιαστικό» περιεχόμενο μιας σύγχρονης πολιτικής αντιλήψης και ερμηνείας ενός είδους κοινωνικά προσανατολισμένου φιλελευθερισμού» (σελ. 237).

Μου είναι πραγματικά εξαιρετικά δυσχερές να τονίσω όσο χρειάζεται – και όσο θα επιθυμούσα – πόσον επιτυχής υπήρξε η ιδέα του Α. Μ. να αναζητήσει τα θεωρητικά θέματα της «επανίδρυσης του κράτους» ή της επαναδιατύπωσης ενός σύγχρονου φιλελευθερίου προτάγματος, στην πολιτική φιλοσοφία του John Rawls. Και τούτο, γιατί η πολιτική φιλοσοφία του Rawls επαναφέρει στο κέντρο του ηθικού και πολιτικού

στοχασμού αυτό ακριβώς που κινεί και τη σκέψη του Μακρυδημήτρη, δηλαδή την έννοια της ηθικής αυτονομίας του ανθρώπου ως θεμελιώδους μεγέθους της πολιτικής.

Μαζί με τη διάσωση της έννοιας της ανθρώπινης αυτονομίας, διασώζεται όμως και ο φιλελευθερισμός, ο οποίος αναδεικνύεται ως πρόταγμα κατ' εξοχήν ηθικό, με τη βαθύτερη του όρου σημασία. Ο φιλελευθερισμός όχι ως απλός μηχανισμός συντονισμού προτιμήσεων, αποτελεσματικότερης, ενδοχομείας, οργάνωσης της οικονομίας και της αγοράς και άσκησης της εξουσίας, αλλά ως ήθλημα και βεβασανισμένη στάση ζωής, ως ηθικός φιλελευθερισμός.

Κοινωνία που στοχάζεται

Αυτό, πιστεύω, επιτυγχάνει ο Rawls, και αυτό επιχειρεί με συνέπεια το βιβλίο του Α. Μ. Να δώσει λόγο για το ποιες είναι οι προϋποθέσεις προκειμένου η πολιτική να υπηρετήσει τη δυνατότητα μιας ουσιαστικής ανθρώπινης αυτονομίας και προκειμένου κράτος και κοινωνία των πολιτών να συνδράμουν στην επίτευξη του ύψιστου στόχου της πολιτικής, που δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, άλλος από το να επιτρέψει στον άνθρωπο να ζήσει έναν βίο νοηματισμένο, στο πλαίσιο μιας ανεκτικής, αλλά όχι άνευρης κοινωνίας, μιας κοινωνίας που στοχάζεται και αναστοχάζεται διαρκώς πάνω στην ορθότητα, τη δικαιοσύνη και την αμεροληψία των καταστατικών δικαιολογητικών επιλογών της.

* Ο κ. Ε. Ι. Παπαρρηγόπουλος είναι επικεφαλής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Φωτογραφία: Στέλλα Νάστου, 1992 (από την έκδοση «31 φωτογράφοι αποτυπώνουν την Ελλάδα προς το 2004», Αθήνα 2004).

ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΣ

Κόκκοι λογοτεχνικού χρυσού

Της **ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ**

που ακολούθησε. Ποια είναι η σκοπιμότητα να να ξεχωρίσεις εκδοτικά από το μνημειώδες έπος ορισμένα χωρία διασπώντας την πολύπλοκη διαρθρωμένη σφαγή ενόπτιό του; Το αδιαμφισβήτητο κάλλος των χωρίων δεν αποτελεί έτσι ή αλλιώς αυτονόητη αξία; Και δεν συνιστά η πράξη αυτή αυθαίρετη συρρίκνωση του όλου στο μέρος; Ο Δ.Ν. Μαρωνίτης παλεύει με τα μυστικά της «Οδύσσειας» πάνω από σαράντα χρόνια – ως μεταφραστής στη δεκαετία του '90 και ως κριτικός φιλόλογος με τις μελέτες του «Αναζήτηση και νόστος του Οδυσσέα» (1971) και «Ομηρικά μεγαθήματα» (1999). Με τις ομηρικές παρομοιώσεις ασχολήθηκε μάλιστα ειδικότερα, καθώς η πρώτη του σχετική δημοσίευση αφορούσε το «Νόστο στις παρομοιώσεις της Οδύσσειας» (1965). Οι στιγμιαίες πρώτες αναρρίσεις και απορίες αironται έτσι πολύ γρήγορα: οι «24 Παρομοιώσεις» αποδεικνύονται εξαιρετικά απολαυστικό ανάγνωσμα –είκοσι τέσσερις κόκ-

κοι καθαρού λογοτεχνικού χρυσού– και ταυτόχρονα πολύτιμη συμβολή, μια πολλώπληξ χρήσιμη πρόταση προσέγγισης της ομηρικής τεχνικής.

«**Μ**ίλησε ο Δίας και δεν απείθεσε ο Ερμής, ψυχοπομπός κι αργοφονιάς./ Αμέσως έδεσε στα πόδια τω ραία σαντάλια,/ εκείνα τα θεσπέσια και χρυσά που ανάλφρα, με τις πνοές του ανέμου,/ τον ταξιδεύουν στην απέραντη στεριά και στα πελάγη./ Πήρε και το ραβδί, αυτό που μαγνητίζει τα μάτια των ανθρώπων,/ δόποιον θελήσει εκείνος, και τα κλείνει/ ή κι απ' τον ύπνο τον βούθι του ανασταίνει./ Με τούτο το ραβδί στα χέρια, άρχισε να πετά ο κρατερός αεθροφάρος,/ κι ολοταξώς, απ' τον αεθροφάρο ουρανού, πάνω απ' την Περίη,/ κύθηκε στο πέλαγος, το κύμα ακροπατώντας σαν τον γλάρο,/ που ψάφια αρπάζει από τους άγριους κόλπους της α-

γλήρο κι ο θεός Ερμής, φάνταζε/ καβαλάρης των αμέτρητων κυμάτων.» Τα είκοσι τέσσερα χωρία που επέλεξε ο ανθολόγος προέρχονται από 15 ραφωδίες και περιλαμβάνουν όλα από μια τουλάχιστον παρομοίωση, το σχήμα λόγου που περιέχει το πρωταρχικό συστατικό του ομηρικού κειμένου: την εικόνα. Τη σημασία της υπογραμμίζει το μύθο από τα «Ηθικά» του Πλούταρχου το οποίο ο Δ. Μαρωνίτης προτάσσει στον τόμο «Την μεν ζωγραφίαν ποιήσιν σιωπῶσαν ἡρσαγορεύει (Σιμωνίδη)/ την δε ποιήσιν ζωγραφίαν λαλόυσαν». Σκηνές από τον καθημερινό βίο, την οικογενειακή ζωή, τις αγροτικές ασχολίες και τις κατασκευαστικές δραστηριότητες, την ειδυλλιακή φύση και την μυθολογική παράδοση σηματοδοτούν αυτόν σαν τον γλάρο,/ που ψάφια αρπάζει από τους άγριους κόλπους της α-

Τον έμπειρο τρόπο που ο σαιδός τεχνάει τη χορδή του μουσικού του οργάνου. Τον σπαραχτικό θρήνο του αρπακτικού που οι κυνηγοί του κήνουν τα μικρά τους. Τη συντονισμένη κίνηση των ζεμένων αλόγων καθώς τρέχουν στον κάμπο. Την ικανοποίηση που αποκαμωμένου ζωμάχου που ποθεί στο τέλος της μέρας να επιστρέψει σπίτι του. Και παράλληλα διαγράφουν ποικίλα συναισθήματα και συγκινησιακές φορτίσεις: την ανακουφιστική απαλλαγή από την υπέρβαση του απειλητικού κινδύνου, την ήρεμη ασφάλεια της φυσικής αρμονίας, την έντονη ελεγειακή διάθεση, τον άσβεστο πόθο. Η αδρότητα των περιγραμμάτων, η σαφήνεια της έκφρασης, η καθαρότητα της εικόνας, η ευστοχία της αναλογίας οδηγούν στο απόλυτο κάλλος της εικαστικής αναπαράστασης.

Στις «24 Παρομοιώσεις» παρακολουθούμε ακόμα τα βασικά χαρακτηριστικά του ομηρικού κειμένου όπως τα έχει αναπτύξει ο Γερμανός φιλό-

λογος Ερρίκ Αουερμπαχ στην κλασική «Ουλή του Οδυσσέα» (1946): Στον Ομηρο άνθρωποι, αντικείμενα, πράξεις, σκέψεις και συναισθήματα, όλα ανεξαιρέτως τα συστατικά τοποθετούνται στο προσκήνιο και καθώς φωτίζονται άπλετα και ομοιόμορφα, διαγράφονται με απόλυτη καθαρότητα και σαφήνεια. Το ομηρικό είναι ένα σύμπαν καθαρό και τακτοποιημένο όπου το πέρασμα από τον φυσικό κόσμο στον υπερβατικό πραγματοποιείται με έναν ομαλό, συνεχή τρόπο. Ο Ομηρος, συνεχίζει ο κλασικός μελετητής, βρίσκει ακόμα μακριά από τον χωρισμό του ύφους σε υψηλό, μέσο και χαμηλό καθώς τα πρόσωπά του ανήκουν μεν στην αριστοκρατική τάξη και πραγματοποιούν πράξεις ηρωικές, η τεχνική του όμως δεν αρνείται όπως αργότερα θα πράξει η τραγωδία, να επιτρέψει στον πραγματικό άνθρωπο της καθημερινής ζωής να αναμειχθεί με το τραγικό. Οι παρομοιώσεις της «Οδύσσειας» αποτελούν ένα από τα βασικά κλειδιά κατανόησης του ομηρικού έπους.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αγγελιοφόρος

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΠΟΛΥΤΕΧΝΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ
ΕΙΚΟΝΟΦΩΧΟΣ
Σελ. 100, 1 σελ.

Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 1 / Πρωτοσέλιδο
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
Επικοινωνία εντύπου: 2310 779111

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΕΕ:

**Καταστρέφουν
το «ΦΙΞ» με
κατεδαφίσεις**

ΣΕΛ. 14 - 15

Καταστρέφουν το συγκρότημα που σηματοδοτεί

ΣΤΟ ΕΛΕΟΣ ΤΩΝ...

Παράνομες εργασίες κατεδάφισης στο βιομηχανικό συγκρότημα του «ΦΙΕ» στη Θεσσαλονίκη καταγγέλλει το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, το οποίο με χτεσινή επιστολή του ζητάει να σταματήσουν άμεσα, διότι κινδυνεύουν να καταστραφούν διατηρητέα μνημεία της πόλης, ιδιαίτερης αξίας.

Του Τάσου Τασούλα

Ορισμένοι πάντως φέρονται αποφασισμένοι να καταστρέψουν όσα μπορούν από το βιομηχανικό συγκρότημα, που και μοναδικό στη χώρα είναι και αποτελεί το «φάρο» της βιομηχανικής ιστορίας της πόλης.

Η όλη ιστορία ξεκίνησε τον προηγούμενο Απρίλιο, όταν έγινε γνωστό πως νέο Προεδρικό Διάταγμα αποχαρακτηρίζει από διατηρητέα ορισμένα από τα κτίρια του συγκροτήματος. Πριν από 20 μέρες το διάταγμα δημοσιοποιήθηκε αφηνδιαστικά και προτού προλάβει κάποιος από τους φορείς να αντιδράσει, προτού βγουν έστω οι απαιτούμενες άδειες, οι ιδιοκτήτες του «ΦΙΕ» άρχισαν τις κατεδαφίσεις.

«Το «ΦΙΕ» δεν είναι ένας οποιοσδήποτε χώρος. Είναι ένα μνημείο σημαντικής αξίας για την πόλη και ένα τοπίο στην περιοχή. Σηματοδοτεί όλη τη βιομηχανική ιστορία της Θεσσαλονίκης, γι' αυτό εξάλλου και χαρακτηρίστηκε στο σύνολό του διατηρητέο. Ο αφηνδιαστικός αποχαρακτηρισμός ορισμένων κτιρίων του δεν είναι ιστορία ενός διατάγματος. Αφορά σε όλους τους φορείς, που

αγνοήθηκαν παντελώς και φυσικά και στους ιδιοκτήτες. Δεν μπορεί όποιος θέλει να γκρεμίζει τη ζωντανή ιστορία της πόλης και μάλιστα παράνομα. Όταν οι σημερινοί ιδιοκτήτες αγόραζαν έναντι τιμήματος 500 εκατομμυρίων δραχμών το συγκρότημα το 1992, ήξεραν πολύ καλά τι αγόρα-

στην παρούσα συγκυρία, η θέση του είναι ότι θα πρέπει τουλάχιστον να μπει «φρένο» σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδια φορείς ρυθμίσουν τι μέλλει γενέσθαι.

Νεκροταφείο από... φρουτάκια

Κατά την επίσκεψή της στο χώρο του ιστορικού βιομηχανικού συγκροτήματος, την προηγούμενη Πέμπτη, η διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ, διαπίστωσε ότι ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης, χωρίς τις απαιτούμενες άδειες και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας τα αρμόδια στελέχη της 4ης Εφορείας Νεότερων Μνημείων.

«Είδαμε να καταστρέφουν το μηχανολογικό εξοπλισμό συνεργεία αλλοδαπών και μείναμε άναυδοι, όπως άλλωστε και τα στελέχη της 4ης Εφορείας. Μάλιστα, διαπί-

στώσαμε ότι κτίρια του ιστορικού συγκροτήματος έχουν μετατραπεί σε νεκροταφεία για... κουλοχέρηδες και φρουτάκια. Εικόνας αποράδεκτες. Τα νεότερα κτίρια καταστρέφονται και ο εξοπλισμός οι λεβητες κόβονται από εργάτες», τόνισε ο κ. Τζακόπουλος.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ότι θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό Προεδρικό Διάταγμα που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος και ότι στην παρούσα συγκυρία θα πρέπει τουλάχιστον να μπει «φρένο» σε κάθε εργασία

ζαν», τόνισε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, Σάκης Τζακόπουλος.

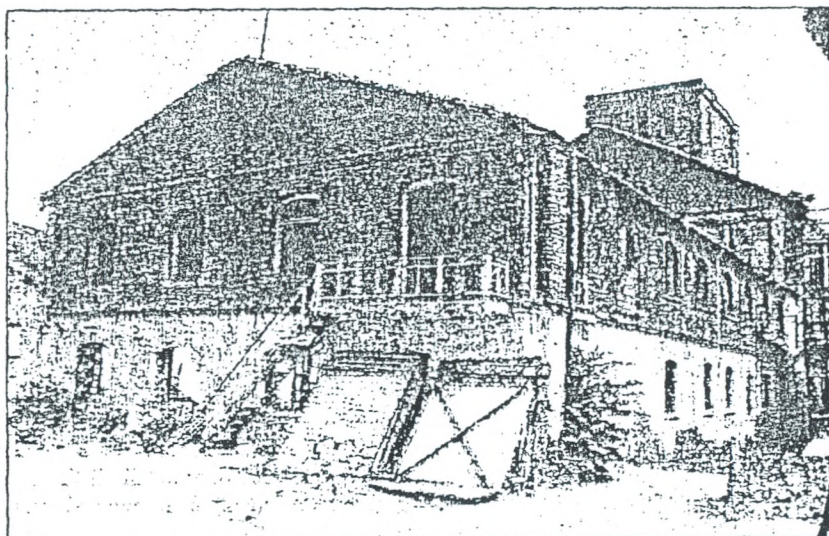
Το ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ότι θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό προεδρικό διάταγμα του 1994, που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος. Διευκρινίζει ωστόσο ότι

Σύμφωνα με τη διοίκηση του ΤΕΕ/ΤΚΜ, οι εργασίες στο «ΦΙΕ» εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκροτήματος

τη βιομηχανική ιστορία της Θεσσαλονίκης, μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα

Κατεδαφίσεων το «ΦΙΕ»

Κατά την επίσκεψή της στο χώρο του ιστορικού βιομηχανικού συγκροτήματος, η διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ διαπίστωσε ότι ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης χωρίς τις απαιτούμενες δόσεις

Όπως διαπίστωσε τόσο η διοίκηση του ΤΕΕ/ΤΚΜ, όσο και τα στελέχη της 4ης Εφορείας, που επίσης ήταν παρόντες στην «αυτοψία», οι εργασίες εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκροτήματος, ο οποίος έχει κηρυχθεί διατηρητέος με απόφαση και το υπάρχον σχετικό Προεδρικό Διάταγμα.

Μητρώσεις

Μάλιστα, μετά την επίσκεψη, η 4η Εφορεία κατέθεσε μήνυση κατά πινής υπευθύνων. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκροτήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του, χωρίς προηγούμενος ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου Πολιτισμού (στην προκειμένη περίπτωση της 4ης Εφορείας).

Εξάλλου, το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει ήδη από τις 21 Δεκεμβρίου του 1992 γνωστοποιήσει τις θέσεις του στην αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου Πολιτισμού, που ζητά την κήρυξη ως διατηρητέου του συνόλου του συγκροτήματος. Η διοικούσα επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ είχε ήδη από τότε εκφράσει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο «σαλαμοποίησης» του συγκροτήματος, με κατεδάφιση των μη χαρακτηρισθέντων κτιρίων και ανέγερση νέων στη θέση τους.

Πλάγια θέση του Επιμελητηρίου είναι ότι, από αρχιτεκτονικής άποψης, το συγκρότημα του «ΦΙΕ» είναι μοναδικό σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και άρα επιβάλλεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διάσωση του μνημείου», σημειώνει ο κ. Τζακόπουλος.

Σχέδια με... ιστορικό

Το βιομηχανικό συ-

γκρότημα του «ΦΙΕ» αποτελεί σημείο αναφοράς για την εξέλιξη και την ιστορία της Θεσσαλονίκης. Δεν είναι η πρώτη φορά που δημιουργούνται προβλήματα από όσους κατά καιρούς θέλησαν να εκμεταλλευτούν την προνομιακή έκταση και θέση του, για να εκπονήσουν πρότζεκτ δισεκατομμυρίων δραχμών.

Το παράδοξο με το διατηρητέο «ΦΙΕ» είναι ότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, οι νόμοι και τα διατάγματα προστασίας του καταστρατηγήθηκαν κατ'επανάληψη, χωρίς να την πληρώσει κάποιος και χωρίς φυσικά να αρθεί το ανεπίστροπτο των αυθαίρετων και παράνομων παρεμβάσεων.

Το 1992 το συγκρότημα αγοράστηκε έναντι τιμήματος 500 εκ. δρχ. από τους σημερινούς ιδιοκτήτες του, αφού για πολλά χρόνια παρέμενε ένας προβληματικός χώρος.

Το 1994 εκδόθηκε Προε-

δρικό Διάταγμα, με το οποίο το σύνολο του βιομηχανικού συγκροτήματος χαρακτηρίστηκε διατηρητέο.

Το 1997, με αφορμή την Πολιτιστική Πρωτεύουσα άνοιξε όλο εκείνο το κεφάλαιο της παράστασης του Λάκη Δοξόπουλου, σχετικά με την αξιοποίηση του «ΦΙΕ», με τις δυνατότητες του χώρου να μετατραπεί σε πολιτιστικό και όχι σε αναξιοποίητο μνημείο και με τις κόντρες ανάμεσα σε φορείς, ιδιοκτήτες και Πολιτεία.

Μηπουζουξίδικο...

Υστερα από όλα αυτά, ο... πολιτιστικός χώρος στήθηκε εντός του συγκροτήματος και αξιοποιήθηκε (και αξιοποιείται) δεόντως, με συναυλίες γνωστών καλλιτεχνών. Κοινώς ο χώρος μετατράπηκε σε νυχτερινό κέντρο διασκέδασης ή αλλιώς σε «μηπουζουξίδικο».

Για το «μηπουζουξίδικο»

υπάρχει και πρωτόκολλο κατεδάφισης, πλην όμως οι αρμόδιες υπηρεσίες σφυρίζουν... κλέφτικα, καθώς κανένας αρμόδιος δε νοιάστηκε για την εφαρμογή του νόμου.

Πριν από 20 μέρες το υπουργείο Πολιτισμού εκδίδει ένα νέο Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο αποχαρκτηρίζονται ορισμένα από τα νεότερα κτίρια του συγκροτήματος από διατηρητέα, εν αγνοία της αρμόδιας Εφορείας (όπως τουλάχιστον δηλώνουν οι αρμόδιοι) και των φορέων της πόλης.

Και πριν προλάβει κάποιος να συνειδητοποιήσει τι έγινε, τα συνεργεία μπήκαν (χωρίς να εξασφαλιστούν καν τις άδειες κατεδάφισης) στο συγκρότημα κι άρχισαν τα γκρεμίσματα και τις καταστροφές του μηχανολογικού εξοπλισμού, ο οποίος σημειωτέον είναι επίσης χαρακτηρισμένος ως διατηρητέος...

Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 13
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
Επικοινωνία εντύπου: 2310 521621

Αποθήκη το ιστορικό ΦΙΕ!

Συνεργεία άρχισαν ήδη την καταστροφή
μέρους του -διατηρητέου- εξοπλισμού
του ιστορικού ζυθοποιείου. Σε αυτοψία
του ΤΕΕ/ΤΚΜ εντοπίσθηκε και μια αποθήκη
με δεκάδες «φρουτάκια»!

ΣΕΛΙΔΑ 17

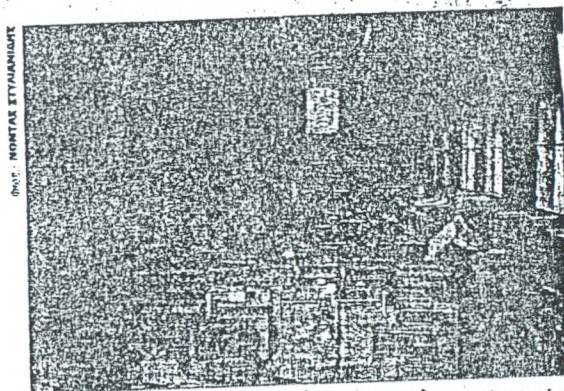
Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 17
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
Επικοινωνία εντύπου: 2310 521621

Εργασίες κατεδάφισης διατηρητέων τμημάτων εν αγνοία του ΤΕΕ και της Εφορείας Νεοτέρων Μνημείων

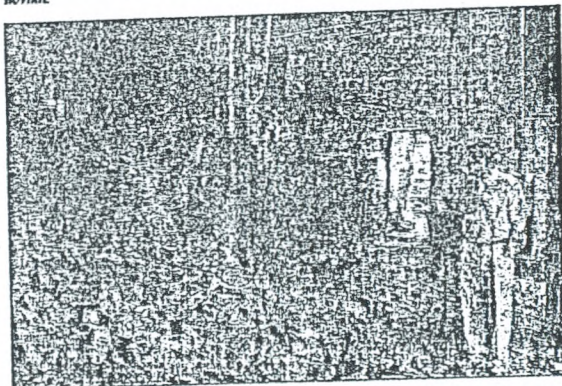
Αποθήκη με «φρουτάκια» το Φιξ!

της ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΒΑΤΑΛΗ

Δυστυχώς, επιβεβαιώθηκε! Λίγες μέρες μετά το δημοσίευμα της "ΜΚ" (στο φύλλο της 15 Ιουνίου 2003), που αναφερόταν στον επικίνδυνο αποχαρκτηρισμό διατηρητέων κτιρίων του βιομηχανικού συγκροτήματος του Φιξ στη Θεσσαλονίκη, ειδικά συνεργεία άρχισαν ήδη την καταστροφή μέρους του εξοπλισμού του ιστορικού ζυθοποιείου. Σήμερα, όμως, η "ΜΚ" ανανέρωσε, αποκαλύπτοντας και μια άλλη πτυχή της υπόθεσης που λέγεται "εγκατάλειψη της ιστορίας της πόλης".

Η εικόνα μιλά από μόνη της. Σε αποθήκη για εκατοντάδες «φρουτάκια» μετέτρεφον έναν από τους χώρους του ιστορικού ζυθοποιείου Φιξ, στην οδό 266 Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη.

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, Γάκης Τζακόπουλος, εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι μέλη συνεργείων έχουν ήδη αρχίσει εργασίες κατεδάφισης του εξοπλισμού του παλιού εργοστασίου του Φιξ. Πρόκειται κυρίως για παλιούς ελκάνους, που παίζουν το δικό τους ρόλο στην ιστορία του μέχρι πρότινος διατηρητέου μνημείου.

για την ιστορία της πόλης. Μετά από τόσα χρόνια, η ελληνική πολιτεία θα έπρεπε να μεριμνήσει, ώστε το συγκρότημα να χρησιμοποιηθεί ως χώρος πολιτισμού και ιστορίας", δήλωσε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ Σάκης Τζακόπουλος.

Αναφερόμενος στο προεδρικό διάταγμα που, όπως έγραφε η "ΜΚ", αποχαρκτηρίζει διατηρητέα κτίρια του ιστορικού ζυθοποιείου, ο κ. Τζακόπουλος τόνισε: "ο χώρος μπαίνει σε περιπέτεια

χωρίς μάλιστα να έχει γίνει κάποια προσέδοια, για να γνωρίσει η πόλη το τι γίνεται με την εφαρμογή αυτού του προεδρικού διατάγματος".

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά να σταματή-

σουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης και υποστηρίζει ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί το παλιό προεδρικό διάταγμα (1994), που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος. "Στην παρούσα συγκυρία θα πρέπει να μπει φρένο σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδιοι φορείς ρυθμίσουν τη μέγιστη γενεόδοια", πρόσθεσε ο κ. Τζακόπουλος.

Κατά παντός υπεύθυνου

Κατά την επίσκεψη της διοικούσας επιτροπής του ΤΕΕ/ΤΚΜ στο χώρο, παρόντα ήταν και μέλη της 4ης Εφορείας, η οποία μάλιστα κατέθεσε μήνυση κατά παντός υπευθύνου, καθώς οι εργασίες εγκαθιστούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκροτήματος, ο οποίος έχει κηρυχθεί διατηρητέος με βάση και το υπάρχον προεδρικό διάταγμα.

Εκπαίδευση στο ΤΕΕ/ΤΚΜ

Μπροστά στο δέμα σιλό βρέθηκαν την περασμένη Πέμπτη τα μέλη της διοικούσας επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΚΜ). Μάλιστα, η διοικούσα επιτροπή εκπαιδευτική διαπίστωσε ότι στο χώρο ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης άνευ αδείας και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας οι στελέχη της αρμόδιας 4ης Εφορείας Νεοτέρων Μνημείων.

"Το Φιξ αποτελεί ένα μνημείο μεγάλης αξίας για την περιοχή και για ολόκληρη τη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για ένα μεγάλο βιομηχανικό συγκρότημα σε κομβικό σημείο,

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ

Απαγορεύεται κάθε επέμβαση στα μνημεία

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκροτήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του χωρίς προηγούμενη ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου Πολιτισμού (της 4ης Εφορείας).

Αλλωστε, όπως έγραφε η "ΜΚ" στο φύλλο της 15ης Ιουνίου, πριν από δέκα χρόνια, φορείς της Θεσσαλονίκης ζήτησαν επίμονα από την κυβέρνηση να χαρακτηριστεί διατηρητέο το συγκρότημα, κάτι που έγινε το 1994. Οπότε, λίγο μετά νέα απόφαση απο-

χαρακτήριζε στο σύνολό τους εννιά από τα αρχικά 22 διατηρητέα κτίρια, ενώ σήμερα το υπουργείο Πολιτισμού με απόφασή του αποχαρκτηρίζει ως προς το εσωτερικό τους και το μηχανολογικό τους εξοπλισμό -επιλέον δώδεκα κτίρια, με αποτέλεσμα να παραμένει μόνο ένα διατηρητέο στο σύνολό του από τα αρχικά 22 κτίρια!

Η εικόνα εγκατάλειψης, που παρουσιάζει σήμερα το Φιξ, αποδεικνύει με τον καλύτερο τρόπο ότι, εάν δεν ληφθούν άμεσα αποφάσεις για τη διάσωσή του, ένα από τα σημαντικότερα νεότερα μνημεία της Ελλάδας, κινδυνεύει άμεσα με καταστροφή.

Η εικόνα της εγκατάλειψης και της καταστροφής όφους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτικούς της 4ης Εφορείας Νεοτέρων Μνημείων, που επισκέφθηκαν το χώρο. Η Εφορεία έχει ήδη καταθέσει μήνυση υπευθύνου για τις εργασίες κατεδάφισης που έγιναν εν αγνοία της.

ΖΥΘΟΠΟΙΕΙΟ ΦΙΕ

Μοναδικό μνημείο
στην Ευρώπη

Το ιστορικό ζυθοποιείο, κατασκευασμένο το 1880 στην οθωμανική Θεσσαλονίκη, πρέπει να ήταν μετεξέλιξη οινοπνευματισμού του οίκου Μιοραχά, ο οποίος προέπαιχε από το 1882 και συνεργάστηκε με τον Φερνάντεζ, για να ιδρύσουν το ζυθοποιείο "Όλιμπος", το 1920 συγχωνεύθηκαν με το ελληνικό ζυθοποιείο "Νάουσα" υπό την επωνυμία "Όλιμπος-Νάουσα" και το 1923 περνάει στη "Κόρολος Φιέ Α.Ε."

Το ζυθοποιείο αυτό, όπως εξηγεί η κ Τραγανού - Δελιγιάννη, αποτελεί:

- Το πιο σημαντικό βιομηχανικό μνημείο της Θεσσαλονίκης, ένα σημείο αναφοράς για την πόλη, ενταγμένο στην πρώτη ιστορική βιομηχανική της ζώνη, κατά μήκος ενός κύριου οδικού άξονα του αστικού της ιστού (οδός 26ης Οκτωβρίου), αποτελούμενο και σε φωτογραφίες που απεικονίζουν ιστορικές στιγμές της πόλης.

- Το πιο σημαντικό μνημειακό σύνολο-νεότερο μνημείο της Θεσσαλονίκης και ένα από τα σημαντικά του είδους του στην Ευρώπη, σύμφωνα με την υπάρχουσα διεθνώς τεκμηρίωση.
- το τελευταίο διατηρούμενο στο σύνολό του και με όλο τον ιστορικό βιομηχανικό του εξοπλισμό ιστορικό ζυθοποιείο στην Ελλάδα, μετά την καταστροφή των μεγάλων ζυθοποιείων της ίδιας ιστορικής εταιρείας στην Αθήνα.

- Ένα από τα πιο σημαντικά νεότερα μνημεία της Ελλάδας για την αρχιτεκτονική, πολεοδομική, κοινωνική, εθνολογική, τεχνική και βιομηχανική και εν γένει ιστορική, καλλιτεχνική και επιστημονική σημασία του, σύμφωνα με την παράγραφο 1γ του άρθρου 6 του νόμου 3028/2002 "για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς".

Η απόφαση τροποποίησης του αρχικού χαρακτηρισμού, προμηνύει την καίσιμη του συνόλου του διασώζομένου σήμερα ιστορικού του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Εάν δεν αναλκεί η απόφαση τροποποίησης του αρχικού χαρακτηρισμού των κτιρίων του ζυθοποιείου ΦΙΕ στη Θεσσαλονίκη, κινδυνεύει με άμεση καταστροφή ένα από τα σημαντικότερα νεότερα μνημεία της Ελλάδας και από τα σημαντικά της Ευρώπης, για τη διατήρηση του οποίου είχαν αγωνισθεί, πριν από δέκα χρόνια, οι φορείς της πόλης της Θεσσαλονίκης, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και ειδικοί φορείς για την προστασία της βιομηχανικής κληρονομιάς, όπως το ελληνικό τμήμα του TICCIH.

Αποχαρακτηρίστηκαν διατηρητέα κτίρια του ιστορικού ζυθοποιείου

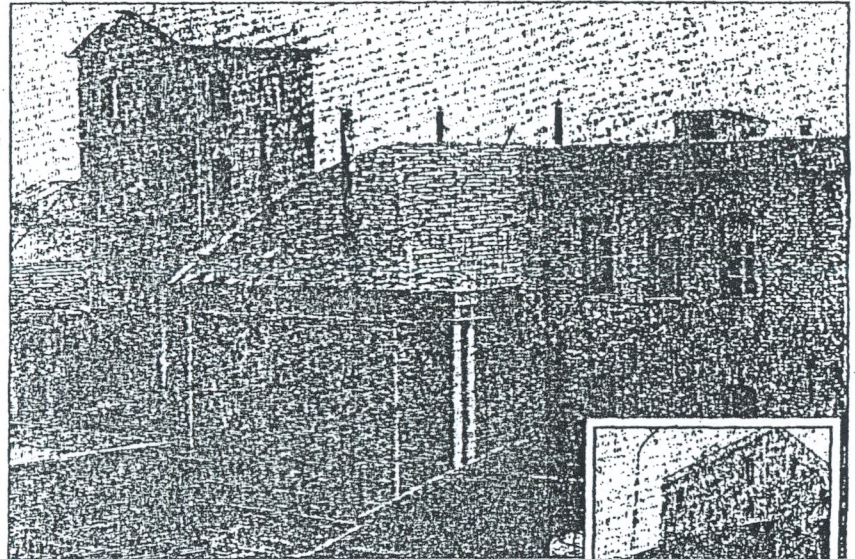
Καταστρέφεται το ΦΙΕ;

Με απόφαση του το υπουργείο Πολιτισμού τροποποιεί την απόφαση χαρακτηρισμού ως διατηρητέων μνημείων, κτιρίων του βιομηχανικού συγκροτήματος του Ζυθοποιείου ΦΙΕ στη Θεσσαλονίκη. Η αρχική απόφαση χαρακτηρισμού είχε δημοσιευτεί στις 24-6-94, αλλά στις 7 Απριλίου ουσιαστικά αποχαρακτήρισε στο σύνολό τους εννιά από τα αρχικώς 22 διατηρητέα κτίρια του συγκροτήματος. Αποχαρακτηρίζονται ως προς το εσωτερικό τους και το μηχανολογικό τους εξοπλισμό επιπλέον δώδεκα κτίρια και παραμένει μόνο ένα διατηρητέο στο σύνολό του από τα αρχικώς 22 κτίρια.

Μεταξύ των κτιρίων που αποχαρακτηρίζονται πλήρως, όπως μας εξηγεί η πρόεδρος του ελληνικού τμήματος και μέλος της διεθνούς επιτροπής του TICCIH, αρχιτέκτων Ολγα Τραγανού-Δελιγιάννη, περιλαμβάνονται:

- Το κτίριο των παλαιών αποθηκών κριθαριού, από τα πιο εντυπωσιακά κτίρια του συγκροτήματος, με το μηχανολογικό του εξοπλισμό,

- τμήμα του συγκροτήματος του βυ-

Ο υπουργός Πολιτισμού Ευάγγελος Βενιζέλος έχει το λόγο, για να αιτιολογήσει την τροποποίηση της απόφασης που αφορά το χαρακτηρισμό κτιρίων του βιομηχανικού συγκροτήματος ΦΙΕ ως διατηρητέων μνημείων.

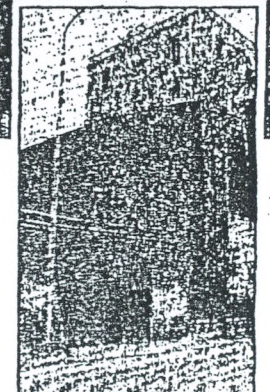
- ρίων της αρχικής φάσης του συγκροτήματος, τα πιο σημαντικά, αυθεντικά δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής στη Θεσσαλονίκη της τελευταίας εικοσαετίας του 19ου αιώνα, με πλήρη ιστορικό βιομηχανικό εξοπλισμό, μεταξύ των οποίων:

- Το σύνολο του συγκροτήματος του βυθοποιείου (ένα από τα τέσσερα τμήματα του αρχικού συγκροτήματος) που αποτελεί μοναδικό πανελλαδικό παράδειγμα του είδους και
- το σύνολο των μηχανοσυστάσεων με ιστορικό βιομηχανικό εξοπλισμό παραγωγής ενέργειας και παραγωγής CO2 για την παραγωγή πάγου.

Ο νέος νόμος του 2002 για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν επιτρέπει ανάκληση αποφάσεων χα-

ρακτηρισμού μνημείων παρά μόνο "για πλάνα περί τα πράγματα" (άρθρο 6 παρ.9). Η νέα απόφαση "τροποποίησης" της αρχικής απόφασης χαρακτηρισμού δεν αναφέρει σε καένα σημείο τέτοια αιτιολόγηση, αλλά και καμία άλλη αιτιολόγηση. Η εκτενής πρόσφατη τεκμηρίωση της 4ης Εφορείας Νεότερων Μνημείων, που απεστάλη συνοδευόμενη από σχετική έκθεση στη διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού του υπουργείου Πολιτισμού, πριν τη συζήτηση του θέματος στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων, προέκυψε μετά από πρόθετη έρευνα ιστορικών αρχείων και αναλυτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης των κτιρίων-μνημείων. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι:

"Το συγκρότημα του Ζυθοποιείου ΦΙΕ (πρώην ΟΛΥΜΠΟΣ), στην οδό 26ης Οκτωβρίου στη Θεσσαλο-

νίκη, παρ' όλες τις βλάβες και τις φθορές που εκεί υποστεί κατά τη διάρκεια μετά το χαρακτηρισμό των κτιρίων του ως διατηρητέων μνημείων (1994), εξακολουθεί να διασώζει όλες τις αξίες που είχαν διαπιστωθεί κατά την περίοδο εκείνη".

Τι μεσολάβησε, λοιπόν, και ανατρέπεται το καθεστώς προστασίας; Υπάρχουν και πάλι κάποια συμπεριφορές, που μπορούν να παραπλανήσουν και την ηγεσία του υπουργείου Ο κ. Βενιζέλος έχει το λόγο.

Κείμενο
ΜΙΧΑΗΛ
ΤΡΕΜΟΠΟΥΛΟΣ
ecology-trem@nath.gr

νικά για την ιστορική εικόνα του συνόλου,

- το κτίριο του νεότερου επιβατηγού, μοναδικό κτίριο του αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέτου στη Θεσσαλονίκη, με το μηχανολογικό του εξοπλισμό.

Αποχαρακτηρίζονται, ως προς το εσωτερικό τους, το σύνολο των κτι-

ΚΕΡΔΟΣ

Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 6
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
Επικοινωνία εντύπου: 210 6747881

ΕΙΚΟΝΟΠΗΧΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΤΕΕ: Παράνομη η κατεδάφιση του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Να σταματήσουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης που έχουν ξεκινήσει στο βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη ζητά το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος/ Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΚΜ), γιατί κινδυνεύουν να καταστραφούν διατηρητέα μνημεία της Θεσσαλονίκης και καταγγέλλει ότι οι κατεδαφίσεις είναι παράνομες, καθώς δεν έχει προηγηθεί η έκδοση αδείας και δεν έχουν κληθεί για επιτήρηση της διαδικασίας τα στελέχη της 4ης Εφορίας Νεώτερων Μνημείων, η οποία και έχει καταθέσει μήνυση κατά παντός υπευθύνου. Σύμφωνα με το ΤΕΕ/ΤΚΜ, θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό προεδρικό διάταγμα (1994), που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος, ωστόσο, στην παρούσα συγκυρία, η θέση του είναι ότι θα πρέπει τουλάχιστον να μπει «φρένο» σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδιοι φορείς ρυθμίσουν τι μέλλει γενέσθαι.

● Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά να σταματήσει κάθε εργασία

«Όχι» στην κατεδάφιση του συγκροτήματος ΦΙΞ

Να σταματήσουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης, που ξεκίνησαν παράνομα στο βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη, ζητά το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ότι θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό Προεδρικό Διάταγμα (1994) που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος, ωστόσο στην παρούσα συγκυρία η θέση του είναι ότι θα πρέπει τουλάχιστον να μπει «φρένο» σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδιοι φορείς ρυθμίσουν τι μέλλει γενέσθαι.

Ειδικότερα, κατά την επίσκεψή της στο χώρο του ΦΙΞ την προηγούμενη Πέμπτη (19/6) η διοικούσα επιτροπή του Τμήματος διαπίστωσε ότι ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης άνευ αδείας και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας τα στελέχη της 4ης Εφορείας Νεώτερων Μνημείων.

Όπως διαπίστωσαν, τόσο η διοίκηση του ΤΕΕ/ΤΚΜ όσο και τα στελέχη της 4ης Εφορείας που επίσης παρίσταντο, οι εργασίες εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκροτήματος, ο οποίος έχει κηρυχθεί διατηρητέος με βάση και το υπάρχον Προεδρικό Διάταγμα.

Μάλιστα, μετά την επίσκεψη, η 4η Εφορεία κατέθεσε μήνυση κατά παντός υπευθύνου. Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκροτήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του, χωρίς προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την

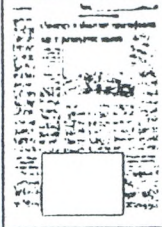
έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου Πολιτισμού (της 4ης Εφορείας).

Πάγια θέση του ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι ότι από αρχιτεκτονικής άποψης το συγκρότημα του ΦΙΞ είναι μοναδικό σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο και άρα επιβάλλεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διάσωση του μνημείου.

Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 35
Μέση κυκλοφορία: 6.164
Επικοινωνία εντύπου: 210 9405888

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
4η ΕΦΟΡΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
4η ΕΦΟΡΕΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΕΕ: Να σταματήσει η κατεδάφιση

Να σταματήσουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης που έχουν ξεκινήσει παράνομα στο βιομηχανικό συγκρότημα του «ΦΙΞ» στη Θεσσαλονίκη, ζητά το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του ΤΕΕ.

Όπως τονίζει σε σχετική ανακοίνωσή της η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ, ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης, χωρίς άδεια και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας τα στελέχη της 4ης Εφορίας Νεώτερων Μνημείων. «Οι εργασίες εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του

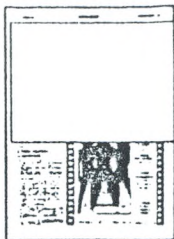
του «ΦΙΞ»

συγκροτήματος, ο οποίος έχει κηρυχτεί διατηρητέος με βάση και το υπάρχον Προεδρικό Διάταγμα», υπογραμμίζει.

Ήδη η 4η Εφορεία κατέθεσε μήνυση κατά παντός υπευθύνου, καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκροτήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του, χωρίς προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας

του υπουργείου Πολιτισμού.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά την κήρυξη ως διατηρητέου του συνόλου του συγκροτήματος. Μάλιστα, η Διοικούσα Επιτροπή του Τμήματος είχε ήδη από τότε εκφράσει την ανησυχία του για το ενδεχόμενο «σαλαμοποίησης» του συγκροτήματος με κατεδάφιση των μη χαρακτηρισθέντων κτιρίων και ανέγερση νέων στη θέση τους. «Πάγια θέση του ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι ότι, από αρχιτεκτονικής άποψης, το συγκρότημα του «ΦΙΞ» είναι μοναδικό σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και άρα επιβάλλεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διάσωσή του».

Ημερομηνία: Τρίτη, 24-06-2003
Είδος: Εφημερίδα / Καθημερινή
Σελίδα: 81
Μέση κυκλοφορία: 15.219
Επικοινωνία εντύπου: 210 9942431

ΦΙΞ: Παρέμβαση του ΤΕΕ για τις εργασίες κατεδάφισης, ενώ έχει κριθεί διατηρητέο

Όχι στην καταστροφή του κτιρίου

Να σταματήσουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης που έχουν ξεκινήσει στο βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη, ζητάει το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ/ΤΚΜ), επικυματώντας ότι κινδυνεύουν να καταστραφούν διατηρητέα μνημεία της Θεσσαλονίκης.

Του Βαγγέλη Μαυρού

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ότι οι εργασίες που έχουν δρομολογηθεί, με ευθύνη των ιδιοκτητών του χώρου, είναι παράνομες και τονίζει ότι θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό Προεδρικό Διάταγμα (1994), που έκρινε ως διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος. Οστόσο, στην παρούσα συγκυρία, η θέση του επιμελητηρίου είναι ότι «θα πρέπει τουλάχιστον να μπει "φρένο" σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδιοι φορείς ρυθμίσουν τη μέλλουσα εξέλιξη».

Επείγουσα

Ειδικότερα, κατά την επίσκεψή της στο χώρο του ΦΙΞ την προηγούμενη Πέμπτη, 19 Ιουνίου, η διοικούσα επιτροπή του Τμήματος, δια-

πίστωσε ότι ξεκίνησαν εργασίες κατεδάφισης άνευ αδειάς και χωρίς να κληθούν για επιτήρηση της διαδικασίας τα στελέχη της 4ης Εφορείας Νεότερων Μνημείων. Όπως διαπίστωσαν τόσο η διοίκηση του ΤΕΕ/ΤΚΜ, όσο και τα στελέχη της 4ης Εφορείας, που επίσης παρίσταντο στην επίσκεψη, «οι εργασίες εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκροτήματος, ο οποίος έχει κριθεί διατηρητέος».

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκρο-

τήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του, χωρίς προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού (της 4ης Εφορείας).

Ενώ...

Εξάλλου, το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει ήδη από τις 21 Δεκεμβρίου 1992 γνωστοποιήσει τις θέσεις του στην αρμόδια Διεύθυνση του υπουργείου Πολιτισμού, που ζητεί την κήρυξη ως διατηρητέου του συνόλου του συγκροτήματος. Μάλιστα, η διοικούσα επιτροπή του Τμή-

ματος είχε ήδη από τότε εφάρμοσι την ανασυρία της για το ενδεχόμενο «σαλαμοποίησης» του συγκροτήματος, με κατεδάφιση των μη χαρακτηρισθέντων κυρίων και ανέγερση νέων στη θέση τους. Πάγια λοιπόν θέση του ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι ότι, «από αρχιτεκτονικής άποψης, το συγκρότημα του ΦΙΞ είναι μοναδικό σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και άρα επιβάλλεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διάσωσή του μνημείου».

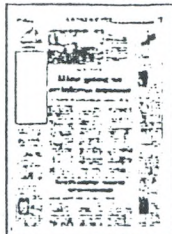
Πέρα από την «εργαγγοσύνη» που αποδεικνύει στο θέμα του ΦΙΞ, αξίζει να σημειώσουμε, ότι το ΤΕΕ/ΤΚΜ

επιβεβαιώνοντας την ευαίσθησία του για σειρά θεμάτων που απασχολούν το κοινωνικό σύνολο, συμμετείχε ενεργά και στο συλλλητήριο που οργανώθηκε στην πόλη μας, στο πλαίσιο της αντισυνόδου των κοινωνικών κινημάτων με αφορμή τη Σύνοδο Κορυφής.

Ευκαιρίες

Το Επιμελητήριο θέλησε έτσι, οι μηχανικοί «να ενώσουν τη φωνή τους με τις χαλίδες των Ελλήνων και ξένων που απαιτούν ανάπτυξη με ανθρώπινο πρόσωπο, ευκαιρίες για όλους και σεβασμό στο περιβάλλον».

Με σύνθημα «Ευρώπη για βιώσιμη Ανάπτυξη, Πολιτισμό και Δημιουργία» ο μηχανικός διαδήλωσαν προβάλλοντας τη δική τους πρόταση για ανάπτυξη, μία πρόταση που, όπως επισημαίνουν, «εκφράζει τις ανησυχίες και απαιτεί τις απόψεις εκατοντάδων εκατομμυρίων πολιτών στην Ευρώπη αλλά και στον κόσμο ολόκληρο και η οποία θα πρέπει να περάσει τόσο δυνατά ώστε να λάβουν κάποιες οι μνημειακές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμορφώνουν το πλαίσιο της νέας, διευρυνόμενης Κοινότητας των ευρωπαϊκών κρατών».

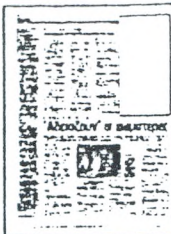

ΤΕΕ/ΤΚΜ: Να σταματήσουν άμεσα οι εργασίες κατεδάφισης που έχουν ξεκινήσει παράνομα στο βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη, ζητά το Τεχνικό Επιμελητήριο

Ελλάδος / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΚΜ), γιατί κινδυνεύουν να καταστραφούν διατηρητέα μνημεία της Θεσσαλονίκης.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ υποστηρίζει ότι θα πρέπει να επανέλθει σε ισχύ το παλαιό προεδρικό διάταγμα (1994), που έκρινε διατηρητέο το σύνολο του συγκροτήματος. Ωστόσο, στην παρούσα συγκυρία, η θέση του είναι ότι θα πρέπει τουλάχιστον να μπει "φρένο" σε κάθε εργασία, μέχρις ότου οι αρμόδιοι φορείς ρυθμίσουν τι μελλει γενέσθαι.

Το βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΕ στη Θεσσαλονίκη.

ΤΟ ΤΕΕ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΚΤΙΒΟΥ

Την παράνομη κατεδάφιση μέρους των καρτών στο διατηρητέο βιομηχανικό συγκρότημα του ΦΙΕ στη Θεσσαλονίκη καταγγέλλει η διοικούσα επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΤΕΕ/ΤΚΜ). Στο σύνολό τους, τα κτίρια του βιομηχανικού συγκροτήματος έχουν κριθεί διατηρήσιμα με προεδρικό διάταγμα του 1994.

Η διοίκηση του ΤΕΕ επισκέφτηκε τον χώρο του ΦΙΕ, όπου διαπίστωσε ότι συνεργεία πραγματοποιούσαν κατεδαφίσεις χωρίς να υπάρχει σχετική άδεια και χωρίς να κληθούν να επιτηρήσουν τις εργασίες τα στελέχη της 4ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων.

Όπως επισημαίνει το ΤΕΕ, «οι εργασίες εγκυμονούν κινδύνους καταστροφής του βιομηχανικού και μηχανολογικού εξοπλισμού του συγκρο-

τήματος ο οποίος έχει κριθεί διατηρητέος».

Να σημειωθεί ότι η 4η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων έχει ήδη καταθέσει μήνυση κατά πάντος υπευθύνου, καθώς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση επί των μνημείων του συγκροτήματος και επί του μηχανολογικού εξοπλισμού του, χωρίς προηγουμένως ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης να ζητήσει την έγκρισή της αρμόδιας υπηρεσίας του υπουργείου Πολιτισμού και της 4ης Εφορείας.

«Πάγια θέση μας είναι ότι από αρχιτεκτονικής άποψης το συγκρότημα του ΦΙΕ είναι μοναδικό σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και άρα επιβάλλεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διάσωση του μνημείου» επισημαίνει η διοίκηση του ΤΕΕ.

Ένα βιομηχανικό μνημείο απαξιώνεται...

Με την απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού να αποκαταστήσει το διατηρητέο Ζυθοποιείο ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

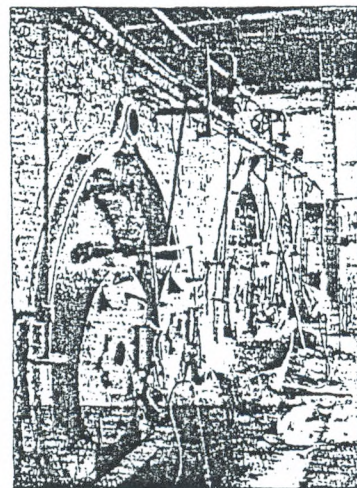
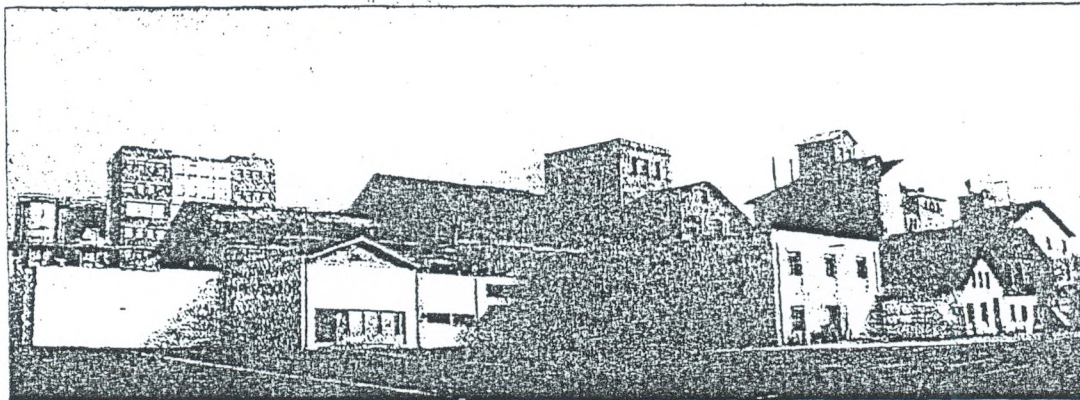
Ενας σκώνας και πλέον παρήλθε από τις αρχές της δεκαετίας του 1890, όταν η Θεσσαλονίκη δημιουργούσε «μόδα» με τα πρώτα βιομηχανικά προϊόντα που σήμαναν νέα εποχή στην οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης. Μεταξύ αυτών η μπίρα που παρήγαγε το ζυθοποιείο ΟΛΥΜΠΙΟΣ (μετέπειτα ΦΙΞ), μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές μονάδες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου που αποτελεί ακόμα και σήμερα σήμα κατατεθέν της βιομηχανικής της κληρονομιάς.

Το «κόκκινο συγκρότημα» ενταγμένο στην πρώτη βιομηχανική ζώνη μεταξύ του λιμανιού και της σιδηροδρομικής γραμμής, είναι ένα από τα ελάχιστα ενιαία βιομηχανικά συγκροτήματα και ταυτόχρονα το τελευταίο, παλαιότερο, πληρέστερο και μοναδικό στην Ελλάδα ιστορικό ζυθοποιείο που διασώζει στο σύνολό του τόσο τα κτίρια όσο και τον μηχανολογικό του εξοπλισμό. Η τουλάχιστον ήταν. Γιατί, μια νέα απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού αποκαταρτίζει από διατηρητέο μνημείο το Ζυθοποιείο ΦΙΞ, σχεδόν στο σύνολό του (90%), χωρίς αιτιολόγηση, παρά την αντίθεση έκθεσης της 4ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων.

Η νέα απόφαση

Ειδικότερα, η νέα απόφαση (ΥΠΠΟ/ΔΙΔΑΠ/Τ/829/18311/7-04-2003) που έχει δημοσιευθεί ήδη στο ΦΕΚ (421/Β/10/4.2003) τροποποιεί την αρχική απόφαση χαρακτηρισμού ως διατηρητέων μνημείων κτιρίων του Ζυθοποιείου ΦΙΞ (ΦΕΚ 479/Β/24-6-94). Αυτό σημαίνει ότι δεν θεωρούνται πλέον διατηρητέα εννέα από τα είκοσι δύο κτίρια του ιστορικού εργοστασίου, αποκαταρτίζονται ως προς το εσωτερικό τους και τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό επιπλέον δώδεκα, ενώ διατηρητέο παραμένει στο σύνολό του μόνο ένα από τα είκοσι δύο κτίρια του βιομηχανικού συγκροτήματος.

Η πρόσφατη τροποποίηση της προηγούμενης απόφασης, απαξιώνει πλήρως το τελευταίο βιομηχανικό συγκρότημα μιας αυτοκρατορίας του παρελθόντος και δίνει το πρόσωπο για την καταστροφή ενός από τα σημαντικότερα νεότερα μνημεία της χώρας, για τη διατήρηση του οποίου είχαν αγωνιστεί πριν από δέκα χρόνια φορείς της πόλης και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ιστορικά κτίρια και μηχανήματα - δείγματα της βιομηχανικής αρχαιολογίας απειλούνται πλέον με κατεδάφιση. Μόνο κελύφη και το κτίριο των ζυθοβραστών

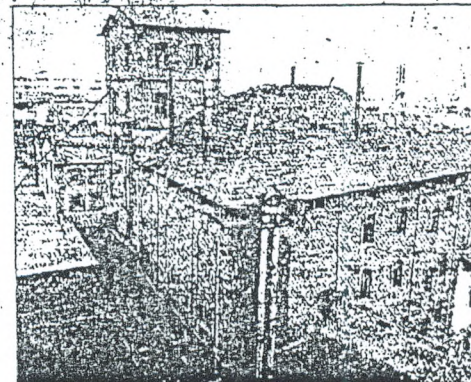

Επάνω: Το βιομηχανικό συγκρότημα του Ζυθοποιείου ΦΙΞ. Εννέα από τα είκοσι δύο κτίρια αποκαταρτίζονται, σε δώδεκα διατηρείται μόνο το κελύφος. Αριστερά: Λέβητες, όπως σώζονται σήμερα στο λεβητοστάσιο του Ζυθοποιείου και οι οποίοι τώρα αποκαταρτίζονται. Δεξιά: Το κτίριο των ζυθοβραστών, το μοναδικό που διατηρείται στο σύνολό του. Ο πύργος του βυνοποιείου που διακρίνεται διατηρείται μόνο ως προς το κελύφος του αν και στο εσωτερικό του υπάρχει μηχανολογικός εξοπλισμός.

ρων θα απομεινούν για να θυμίζουν το άγνωστο στους περισσότερους παρελθόν της βιομηχανικής Θεσσαλονίκης.

Κτίρια και μηχανήματα

Ανάμεσά τους οι παλιές αποθήκες κριθαριού, από τα πιο εντυπωσιακά κτίρια του συγκροτήματος των αρχών της δεκαετίας του '20 με τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό. Το τμήμα του συγκροτήματος του βυνοποιείου με πλήρη βιομηχανικό εξοπλισμό του τέλους

του 19ου αιώνα. Κτίρια της επέκτασης του Ζυθοποιείου με τις χαρακτηριστικές δικλίνες στέγες του τέλους του 19ου - αρχών του 20ού αιώνα. Οι εγκαταστάσεις των παλιών λεβητών με πλήρη εξοπλισμό. Το νεότερο εμφιαλωτήριο, μοναδικό κτίριο του αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέταρη στη Θεσσαλονίκη, με τον μηχανολογικό του εξοπλισμό. Η αποθήκη πάγου που αποτελεί συνέχεια του παλαιού παγοποιείου. Ο εξοπλισμός από τα αυθεντικά δείγματα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής της τελευταίας εικοσαετίας του 19ου αιώνα, όπως είναι το βυνοποιείο - το μοναδικό που διασώζεται πανελλαδικά - και τα μηχανοστάσια με τον ιστορικό εξοπλισμό παραγωγής ενέργειας και παραγωγής CO2 για την παραγωγή πάγου.

Ο νέος νόμος για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (Ν.3028/28-6-02) δεν επιτρέπει ανάκληση αποφάσεων χαρακτηρισμού μνημείων παρά μόνο «για την περίπτωση παράγματος» (άρθρο 6 παρ. 9). Ωστόσο, η πρόσφατη απόφαση για «τροποποίηση» της αρχικής απόφασης χαρακτηρισμού δεν αναφέρει σε κανένα σημείο τα στοιχεία αιτιολόγησης αλλά και καμία άλλη, επιστημονική ή αρχαιολογική κ. Ολγα Τραγανού-Δελγιάννη, μέλος της διεθνούς επιτροπής TICCIH και μέλους του Δ.Σ. του Ελληνικού Τμήματος.

Ανήκει σε ομάδα ιδιωτών

Το ιστορικό Ζυθοποιείο ΦΙΞ έχει απομεινεί στο σύνολό του ως μαρτύριο της βιομηχανικής

κρίσης Θεσσαλονίκης επί εκατό και πλέον χρόνια, είχε γλιτώσει από κατεδάφιση στις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν οι φορείς της πόλης αντέδρασαν αποτελεσματικά. Το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανικής μονάδας χαρακτηρίστηκε τελικά διατηρητέο το 1994, ενώ τμήμα του οικοπέδου είχε χαρακτηριστεί και από τη νομαρχία ως χώρος πολιτιστικού κέντρου. Το συγκρότημα εκπαιδευτήριό της και από το 1991 ανήκει σε ομάδα ιδιωτών ιδιοκτητών. Εκτοτε πολλές ήταν οι περιπτώσεις στις οποίες είχε περιέλθει με αποκορύφωμα τη μετατροπή κτιρίων σε νυχτερινά κέντρα χωρίς τη σχετική άδεια της αρμόδιας Εφορείας.

«Η αμύχανη διαστατικότητα έως πλήρους αδιαφορίας για τη σύνταξη σχεδίων αποκατάστασης είχε ως αποτέλεσμα το κτίριο -όπως και πολλά άλλα βιομηχανικά συγκροτήματα- να αφηθεί στην εγκατάλειψη. Ετοιμότητα κτισμάτων και σκουριασμένες μηχανές ωστόσο δεν μειώνουν την αρχιτεκτονική, την πολεοδομική, κοινωνική, εθνολογική, τεχνική και εν γένει ιστορική, καλλιτεχνική και επιστημονική σημασία του βιομηχανικού κτιρίου ως ενιαίο μνημείο».

Η έκθεση της 4ης Εφορείας

Τα σημασία του τονίζει εξάλλου στην έκθεσή της η 4η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων που κατέθεσε στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων πριν από τη συζήτηση του θέματος. «Το συγκρότημα του Ζυθοποιείου ΦΙΞ (πρώην ΟΛΥΜΠΙΟΣ) στην οδό 26ης Οκτωβρίου, παρ' όλες τις βλάβες και τις φθορές, που έχει υποστεί κατά το διάστημα μετά τον χαρακτηρισμό των κτιρίων του ως διατηρητέων μνημείων (1994), εξακολουθεί να διασώζει όλες τις αξίες που είχαν διαπιστωθεί κατά την περίοδο εκείνη», υπογραμμίζει η Εφορεία στην έκθεσή που εξέδωσε, συμπληρωματικά, ένα μήνα πριν από την υπογραφή της Διεθνούς Χάρτας για την προστασία της βιομηχανικής κληρονομιάς από τη διεθνή επιτροπή TICCIH, όπου τονίζεται η αξία των βιομηχανικών μνημείων ως σύνολα κτιρίων με τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό.

Προς το παρόν, οι αποδέκτες της πρόσφατης απόφασης (Νομαρχία, Δήμος, ΤΕΕ, Εφορείες Μνημείων κ.ά.) για τα νέα τύχα του ΦΙΞ δεν έχουν λάβει θέση επί του θέματος. Φαίνεται, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η κ. Δελγιάννη, «πως η πόλη δεν είναι ικανή να διαφεντεύσει κάτι για το οποίο πριν από δώδεκα χρόνια είχε πολέμισε. Αποτέλεσμα είναι η αποξένωση των μνημείων της. Αυτό της αξίζει της Θεσσαλονίκης».